

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József Zherceg-ut.) 4. Telefon: 151. — Szigonycim: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félv. 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Egves szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 66. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szerda, 1933. március 22

„Barátai vagyunk a gyógyító békének!”

— mondotta Hitler kancellár a birodalmi gyűlés megnyitó ülésén. —
Zászlódszt öltött Potsdam. — Hindenburg elnök nagy beszéde

Göring lett újból a német birodalmi gyűlés elnöke

Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlés megnyitása, amely Potsdamban folyt le, hatalmas nemzeti ünneppé alakult, amelyen több százezer nemzeti érzéstől áthatott berlini polgár vonult fel, hogy a birodalmi gyűlés megalakulásának fényes ünnepi keret adjon. Már a reggeli órákban megkezdődött a nemzeti alakulatok vándorlása a Miklós nevet viselő potsdami helyőrségi székesegyház felé. Az utvonalon végesvégig rendőrök álltak, azonban csak nagy nehézséggel tudták a rendet biztosítani. A nevezetes eseményt a berlini rádió is közvetítette és a speaker érdekesen festette le a helyőrségi templom előtt lejátszódott események színességét és mozgalmasságát. A tér körüli házakon a nemzeti zászló sokasága lengett. Tizenegy órakor hatalmas üdvözlőfogadta az osztrák nagymeteket egy csoportját, akik azért jelentek meg a birodalmi gyűlés megnyitására, hogy rokonszenvüket tolmácsolják. A berlini rohamosztást Vilmos Agoston királyi herceg vezette fel.

Érdekes képet nyújtottak a hadsereg tisztjei, akik a békebeli katonai uniformist viselték.

A rendőrség ötven különítményt vezényelt ki a helyőrségi templomhoz és környékére. Összesen ötezer rendőr teljesített szolgálatot a történelmi esemény lezajlásakor.

„Uj Németországot akarunk”

Ünnepélyes külsőségek között folyt le az újonnan megválasztott birodalmi gyűlés megnyitása. Hindenburg elnök vezértábornagyi diszruhában háromnegyed tíz órakor hagyta el a kancellári palotát és autójával Potsdamba hajtatott. A német posta a birodalmi gyűlés megnyitása alkalmából külön ünnepi bélyegeket adott ki, amelyeken a dátum mellett a következő szöveg szerepel: „Potsdam, a birodalmi gyűlés megnyitása”.

Délután 10 óra 20 perckor érkezett Hindenburg autója a potsdami Miklós-templom elé. Az elnököt egetverő éljenzéssel fogadta a hatalmas tömeg. Az istentisztelet után Hindenburg és a képviselők a helyőrségi templomba vonultak, ahol ünnepélyes szertartások között Hindenburg beszédével megnyitották a birodalmi gyűlést.

— Február elsejei rendeletemmel — mondotta a köztársaság elnöke — feloszlattam a birodalmi gyűlést és új választásokat irtam ki, hogy a német nép állást foglalhasson a nemzeti összefogás kormányával szemben. A nép a kormány mellé állott és ezzel a kormány megkapta a működéséhez szükséges alkotmányos alapot. Tudom, hogy a kancellár és a miniszterek súlyos feladatot vállaltak magukra és tudom azt is, hogy úgy bel-, mint külpolitikai téren nehéz kérdések várnak megoldásra. Hiszem azonban, hogy a birodalmi gyűlés tagjai támogatni fogják a kormányt nehéz munkájában, amelyet végül is sikernek kell koronáznia. Ez a hely, ahol most összegyűltünk, intelmet jelent és emlékeztet a régi Poroszországra, amelynek istenfélelemmel, bátorsá-

gal, kitartó, szorgalmas munkával sikerült megvalósítania a német egységet.

Hitler kancellár beszédében a német nemzet kétezeréves történelmét vázolta és hangsúlyozta, hogy Bismarcknak sikerült a német nép egységes, kulturális törekvéseit állampolitikai egységgel megkoronáznia!

— Azt hihettük volna — mondotta beszéde további során a kancellár — hogy ezzel a német nép egységesítésének munkája befejezést nyert. Ezt az egységet azonban a világnézeti bomlás szétrombolással fenyegette.

A győztes és legyőzött elméletének rossz tréfája valósította meg a jövőtétel örületét, amely Németország tönkremeneteléhez vezetett.

A gazdasági nyomor pusztításának idején azonban egyre hatalmasabb csoportokban tömörültek azok, akik meg akarták menteni Németországot és a német népet új közösségbe akarták forrasztani. Ön, vezértábornagy ur — fordult Hindenburg elnök felé — az új Németországnak adta át a birodalom vezetését. Ehez azonban a német népnek is hozzájárulását kellett adnia. Márciusi felhívása és az ezt követő választások megpecsételték az egybekeletést a régi nagyság és a fiatal erők között.

Uj Németországot akarunk teremteni és ugyanekkor hangsúlyozzuk, hogy ártalmatlanná tesszük mindazokat, akik ennek az új Németországnak ártani akarnak! Barátai vagyunk az olyan békének, amely meg akarja gyógyítani azokat a sebeket, amelyek miatt ma a világ szenved...

Ezután újból Hindenburg felé fordult és így folytatta beszédét:

— Ön, vezértábornagy ur, háromszor vett részt a népért folyó küzdelemben. Mint

hadnagy a királyi hadseregben, mint a tábornok a világtörténelem legnagyobb háborújában és most utoljára, amikor Németország megmentéséért küzdött! Ön látta a birodalom felépülését és azt kívánom Önnek, hogy lássa a német nép felemelkedését is!

Hitler és Göbbels egyébként tüntetően távolmaradtak az ünnepi megnyitót megelőző istentiszteletről, mert Németország katolikus püspökei tudvalevőleg Hitlert és híveit ismételtlen hitehagyottaknak nevezték. Ezeket a kijelentéseket eddig még nem vonták vissza és így a németországi katolikus papság részére ez a nézet az irányadó. Hitler és kísérete az istentisztelet alatt a Lujza-temetőben az el-esett rohamosztások sírját látogatta meg.

Népvándorlás a parlament épülete felé

Délután feltűnéstkeltő népvándorlás indult meg Potsdamból és a város 300.000 lakosa közül alig néhány ezer ember maradt Potsdam falai között. Háromnegyed négy órakor a képviselők és a kormány tagjai a Kroll-operába vonultak. Tulajdonképpen ülését ugyanis itt tartja a Reichstag. Az épületbe való belépés előtt a rendőrök mindenként alaposan megmozdítottak. A szociáldemokrata képviselők, akik a helyőrségi templomban lefolyt megnyitó-ünnepségen nem vettek részt, ide már teljes számban felvonultak. Öt óra 10-kor nyitotta meg az egyenruhába öltözött Göring az ülést és ugyanekkor lépett a terembe Hitler a kormány tagjainak kíséretében. Mindannyian kivétel nélkül egyenruhát viseltek. Vogel szociáldemokrata képviselő javasolta a letartóztatott képviselők szabadlábrahelyezését. A birodalmi gyűlés ezzel szemben Frick belügyminiszter javaslatát fogadta el, amely a kérdést a házszabálybizottság elé utalja. A Reichstag ezután elnöknek Göringet választotta meg, míg az alelnöki székekbe a következők kerültek: Esser centripárti, Graef német nemzeti és Zörner nemzeti-szociálista. A szociáldemokraták tartózkodtak a szavazástól.

Göring ezután elmondotta hatalmas megnyitó beszédét és ennek során megemlékezett a Reichstag felgyújtásáról is, amely az évtizedek óta tartó izgatás eredménye.

A parlament lángjai azonban nem a vörös tüztengernek, hanem a német nemzet újjá születésének mutatták az utat.

Ezután a császári és a horogkeresztes lobogót dicsőítette és örömmel üdvözölte Hitlert, aki a mai napon kimondta a nagy szót, hogy Németországnak vissza kell kapnia becsületét!

Tíz évre betiltanak minden fegyveres konfliktust

Mussolini javaslatának alapeve — Biztosítják Európa nyugal-
mát — Franc aország hozzájárul a római kezdeményezéshez

Párisból jelentik: Az angol-francia miniszteri értekezlet kedden délután három órakor kezdődött és egészen háromnegyed hat óráig tartott. A tanácskozás befejezése után sem Daladier, sem Paul Boncour nem nyilatkozott az eszmecsere eredményéről. Jóval a megbeszélések befejezése után hivatalos kommunikét juttatott a kormány a sajtóhoz, amely megállapítja, hogy Macdonald angol miniszterelnök és Simons külügyminiszter részletesen tájékoztatták francia kollégáikat a Rómában, Mussolinival folytatott tanácskozásokról. A francia miniszterelnök a kormány nevében köszönetet mondott a felvilágosításokért és bejelentette, hogy azokat alapvető részletességgel tanulmányozni fogják. Közös megállapodtak ezután abban,

hogy legközelebb újból találkozhatnak és eszmecsere folytatnak a javaslat felett.

A végső cél az, — állapítja meg végül a kommuniké, — hogy Európa négy vezető állama között, a Népszövetség keretein belül, az együttműködésnek olyan bázisa megteremtődjék, amely alkalmas arra, hogy az európai államok nyugalma és szabad fejlődését biztosítsa.

Mussolini javaslatát Macdonald még nem hozta nyilvánosságra, ennek dacára a Daily Telegraph részleteket közöl a javaslatból, amelynek legfőbb pontja annak a békeperiódusnak a kötelező erővel való kimondása, amely

az évi időtartamra betiltana minden fegy-

Kedd

ápr. 4.

Az Aradi Filharmonia Egyesület

4-ik nagyszabású ZENEKARI HANGVERSENYE a Kulturpalotában pontosan 9 órakor

Vezényel: SHUK LAJOS.

Szólista: K. WEIL MAGDA.

Jegyeladás: SÁNDOR FERENCNÉL.

MÉRSEKELT ÁRAK.

Kedd

ápr. 4.

veres konfliktust. Kijelentik ezenkívül, hogy Anglia, Németország, Franciaország és Olaszország együttesen öröködnék az európai béke fennmaradásán.

Ehhez az államszövetséghez más államok is csatlakoznak. Mussolini javaslata — a Daily Mail szerint — leszögezi ezenkívül, hogy a békeszerződések revíziójának kérdését fel lehet vetni, de csak a népszövetségi alapokmányok rendelkezéseinek figyelembe tartásával. Majd kimondja a javaslat, hogy a német katonai egyenjogúsítást most már gyakorlati térre kell vinni.

A Havas távirati iroda jelentése szerint, a francia és angol államférfiak tanácskozásai eredménnyel jártak, amennyiben a franciák el-

határozták, hogy hozzájárulnak a római kezdeményezéshez. Ugyanekkor azonban időt kérnek a tervezet áttanulmányozására, mert úgy vélik, hogy annak egyes szakaszai módosításra szorulnak.

Macdonald és Simons külügyminiszter egyébként ma reggel 9 óra 50 perckor érkeztek meg Párisba, ahol az angol nagykövetség kívül, Daladier és Paul Boncourt várták őket az állomáson. A francia és angol államférfiak közötti tanácskozások fél tizenkettőkor kezdődtek meg az angol követségen, fél egykor pedig az angol követ löncsöt adott, amelyen Daladier és Paul Boncourt is részt vettek. Holnap reggel Macdonald Londonba utazik, míg Simons Genf felé folytatja útját.

Barabás Béla dr. — *ha magyaroknak születünk!* Emelkedjenek fel a város urai is a megértésnek, a méltányosságnak arra az erkölcsi fokára, amely a közös munka boldogulásához vezet és ne kergessék a magyarságot a szél-sőséges irányok felé, amelyek előttünk sem kívánatosak!

Barabás Béla dr. nagyhatású beszédét hosszasan megtapsolták, majd tovább folyt a költségvetés vitája, melynek során Parecz dr., Alba Livius szólaltak fel. Botoc dr. polgármester a felszólalásokra reflektálva, általános megkönnyebbülésre bejelentette, hogy a mellette ülő Gherman Joe vezérfelügyelő közbevetett tervét szerint

elkerülhető a városi pótdadók emelése.

A polgármester felkérésére Gherman vezérfelügyelő kifejtette, hogy a hatmillió differenciát be lehet hozni a város be nem hajtott kintlévőségeinek szorgalmazásával, vagy a segédszemélyzet fizetésének redukciónál. *Lehetetlen, hogy egy mezőőrnek például nagyobb fizetése legyen, mint egy diplomás tisztviselőnek.* Az épületek karbantartásának tételén is megtakarítást lehet keresni: ma nem festett az ember a házát, amikor örülhet, hogy nem esik be a tetőn át az eső. Garanciaja, hogy ily módon megtakarítják a pótdadók emelésének tervét.

Lantos Miksa a villanyfogyasztási illetékek tételének tárgyalásánál sürgette, hogy a közintézményektől is hajtsa be a város a magánosoktól beszédett 50 bani kilowattónkénti illetéket: egyben pedig hasson oda, hogy a villanygyár is eleget teheszen az energia-törvényben előírt kötelezettségének és befizesse a város kasszájába a cca 1,200,000 lejes illetékösszeget.

Állami bönokat kap a város

Általános tetszést váltott ki özv. Wittanschek Lajosné tanácsos interpellációja, aki felvetette a kérdést: *miért nem vették fel a költségvetésbe a városi nyugdíjasok hátralékos járandóságait?* A városvezetés általános helyeslés közepette Gherman Joe segédletével *egyelőre 100.000 lejt vett fel a költségvetésbe,*

míg a hátralékos összegekre vonatkozólag úgy határozott, hogy a további összegeket rendkívüli hitelyújtás útján fogja folyósítani.

Berzovan János pénzügyi tanácsos bejelentette, hogy a minisztérium intézkedése folytán a városnak újabb 100 rendőr ellátásáról kell gondoskodnia. Blaskovits, Constantinescu felszólalásai után Zima javasolta, hogy az új állami bönokban fizesse a város ezentúl az állammal szemben fennálló tartozásait, mert hiszen

könnyen előállhat az a veszély, hogy az állami követelések címén, valamint a magánosoktól járó követelések címén maga is ilyen bönokat fog kapni.

A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul Zima javaslatát, majd, tekintettel az idő előrehaladására, szerdán délután négyig a polgármester a nagytanácsulást bezárta.

Gherman Joe közigazgatási vezérfelügyelő kedden éjjelkor Bucurestibe utazott.

Barabás Béla dr.: „Nem lehet bűn, ha Aradon magyarnak születünk!”

A városi nagytanács izgalmas ülése a költségvetés összeállítása ügyében. — 50 százalékos pótdadó-emelés fenyegette a városi lakosságot, — de Gherman Joe közigazgatási vezérfelügyelő elhárította a veszélyt. — Százezer lej a magyar városi nyugdíjasoknak. Javaslát hangzott el Mikalaka elcsatolásáról

Aradváros nagytanácsa kedden délután kezdte meg tanácskozását a város 1933. évi költségvetése felett. Az ülésen megjelent Gherman Joe közigazgatási vezérfelügyelő is, aki már az előkészítő munkálatoknál gyakorlati tanácsokkal szolgált a minisztérium intencióira vonatkozólag. A tanácsstagok, akik

a sajtó cikkeiből értesültek arról, hogy a városvezetés a városi pótdadók 50 százalékos emelésével kívánja kiküszöbölni a költségvetés 6 milliós deficitjét, csaknem egységes frontot alakítottak a terv megvalósítása ellen.

Elsőnek Parecz Béla dr. fejtette ki, hogy egyfelől nem volt alkalmuk tanulmányozni a költségvetést, amelyet késve nyomtatott ki a város. Másfelől hiányzik a számok magyarázó szövege. Zima Tibor véleménye szerint így a tanácsnak egy tagja sem szavazhatja meg a költségvetést, hiszen a mai körülmények között, amikor maga az állam is enged az egyenes adókból, a város nem növelheti polgárai terheit.

Egy ma született gyermekre 1333 lej községi teher jut

— Sokkal mélyebő alapokon kell kezdeni a deficit eltüntetését — mondotta. — *A város a saját pénze után fizet egymillió lejes kamatot a Banca Victoriának!* Mindeddig nem vonták felelősségre azokat, akik ezt csinálták. A város több üzeme monopolhelyzetben van: mégsem jövedelmeznek semmit. Látunk tételeket, amelyeknek viselésére nem kötelezhetik a várost. Így Mikalaka átcsatolása súlyos millióba kerül a városnak.

Javasolja, küldjenek ki egy bizottságot, amely megvizsgálja a helyzetet és javaslatot tesz: hogyan lehetne megszabadulni ettől az állandó mikalaka ráfizetéstől...?

Zima javaslata általános feltűnést keltett és a tanács liberális frakciójának tiltakozását váltotta ki. Constantinescu — aki az autbuszüzem budgetjének mintaszerűségét méltatta, szemben a városi költségvetés hiányaival — és Pausesti felszólalásai után Barabás Béla emelkedett szólásra, aki a tanácssterem ablakain át kitekintve, frappáns bevezetéssel kezdte el filippikává szélesült felszólalását:

— *Mint odakint a természetben a hóvihár — mondotta — éppugy tombol idebenn a lelkek viharzása a költségvetés körül.* Mély szomorúság és keserűség hat át, amidőn ilyen

óriási tételekkel kell megküzdenünk a közterhek rovataiban.

Egy ma született gyerekekre 1333 lej községi teher jut a költségvetés szerint: kérdem, honnan tudják előteremteni a mai nehéz viszonyok között azokat a felnőttek, akik nem keresnek csaknem semmit?

Minden egyes tanácsstagnak lelkiismereti kérdése is az, hogy megkeressék a módot arra, hogyan lehetne kijutni a közterhek e kutya-szorítójából? Ha kivonulással akadályoznák meg a budget megszavazását, interimár-bizottságot küldene ki a kormány; a két rossz közül a rosszabbikban volna részünk.

Barabás Béla a Kulturpalota jövedelmezőbb kihasználására terjesztett be javaslatot, majd egy községi Halottak házának felállítását javasolta. Ezután arról beszélt, hogy a mai nagy munkanélküliségben a változó városvezetőségek tagjai vidékről hozták be és helyezték el kisebb állásokban protezsáltjaikat, *holott számtalan aradi ember nem juthat kenyérhez.*

Különösen fájdalmas ez Arad magyarságára nézve, amely többséget alkot itt és így is veszi ki részét a közterhviselésben.

Alkalmazzanak a városi üzemeknél megfelelő arányban magyarokat is — mondotta Barabás dr. — és vegyen részt alkalmaztatásuk ügyében a magyar alpolgármester. Az aradi magyarság a maga kötelességtudásáról, lojalitásáról számtalan ízben, így legutóbb az ipar-területi választások előkészítésénél tett bizonyosságot: a polgári és katonai hatóságok is ismerik a magyarság megértését és együttérzését, amidőn elutasították az ostromállapot bevezetésének eszméjét.

— *Nem lehet az bűn, uraim, —* mondotta

Hóvihár Aradon és környékén

A vihar nem okozott nagyobb zavarokat

Kedden, a tavasz hivatalos beköszöntésének napján, délután félnégy órakor Aradon és a környéken váratlanul jeges eső kezdett esni, majd közvetlenül utána havazás vette kezdetét, amely megszokás nélkül a hajnali órákig tartott. A tartós havazást erős szélrohámok kísérték. A rádió időjárásjelentése ezuttal nem bizonyult teljesen megbízhatónak, mert ugyan bejósolta az esőt és az erősebb szélfúvást, de havazásról egyetlen meteorológiai jelentés sem tett említést.

A hirtelen bekövetkezett téli idő csupán kisebbarányú zavarokat okozott. Az interurban te-

lefonvonalak nem szenvedtek jelentősebb mértékben a jeges szélvihartól és az előfordult üzemi zavarokat a vonalvizsgáló személyzet rövidesen megjavította, úgy, hogy már az esti órákban minden irányban zavartalan volt a szolgálat. Az aradi villanyszolgáltatás terén is kisebb zavarok léptek fel csupán. Egyes utcák sötétben maradtak, de az aradi villanygyár szerelői a hibákat mindenütt a leggyorsabban megjavították. A hajnali órákban sok helyen közel féméteres hőméreg állott az utcákon.

Megszüntetik az ostromállapotot

— Vihar a Kamara mai ülésén a Skoda-ügy miatt —
Lupu dr. súlyos vádjai

A szovjet ismét tárgyalásokat ajánl a megnemtámadási szerződés ügyében

Bucurestiből jelentik: A képviselőház mai ülésének napirendjén a költségvetés tárgyalásának folytatása szerepelt. A képviselőház le is tárgyalta a törvényjavaslannak mintegy 100 paragrafusát és akkor áttértek a közlésekre és interpellációkra.

Filip képviselő a kereskedők lakbérének leszorítását és a cipőkereskedők forgalmi adójának megszüntetését kéri. Az ülés szenzációja következett ezután: Lupu dr. újabb felszólalása a bucursti-i Skoda-affér ügyében. Bejelent, hogy miután a tegnapi közléseire adott miniszterelnöki válasz megnyugtatónak nem tekinthető, interpellációt jelent be ebben az ügyben és kéri, hogy ennek elmondására az elnökség a legrövidebb határidőt tűzze ki, kéri továbbá, hogy ennek az ügynek teljes iratesomóját 24 órán belül bocsájtsák rendelkezésére.

Kérdi ezután, hogy Zelenskyt, a pilseni Skoda-gyár osztrák honossága bucursti-i képviselőjét, akinek birtokában a házkutatás alkalmával titkos katonai iratokat találtak, miért nem tartóztatták még le, 15 milliárdos megrendelésről van itt szó, amelyet a pilseni Skoda-gyár a román államtól kapott és köztudomású titok, hogy ebből az összegből négy milliárd ment kijárássokra. Nyílt titok az is, hogy ebből a nagyszámú sápból politikuskok is kaptak igen tekintélyes összegeket.

Zelensky minden hónapban Bécsbe utazott, ahol a GPU (a szovjet titkos rendőrsége) romániai reprezentánsaival volt találkozója.

I. G. Duca, a liberális-párt elnöke: Ezt az ügyet nem szabad eltussolni.

Goga Octavian szintén izgatottan pattant föl a helyéről és követeli, hogy a legközelebbi ülés napirendjére tűzzék ki az interpelláció tárgyalását.

A kormány nevében Calinescu Armand belügyi alminiszter akar válaszolni. A liberális párt és utána a többi ellenzéki pártok tagjai is felemelkednek helyeikről és el akarják hagyni az üléstermet, tiltakozásul az ellen, hogy ilyen fontos kérdésben a kormány tagjai közül az alminiszter akar válaszolni. Az ellenzéki képviselők azonban távozásuk közben olyan zajt csapnak, hogy Calinescu alminiszter nem jut szóhoz.

— A miniszterelnök beszéljen és ne a helyettese!

A nagy zajban Pop C. István elnök is nehezen jut szóhoz és indignálódva mondja:

— Milyen minősíthetetlen eljárás az, hogy a képviselő urak az elnököt sem engedik szóhoz jutni. Én nem rendelhetem ide minden napra a miniszterelnököt, akinek egyéb dolga is van, mint végigülni az üléseket. Majd híriül adjuk neki az interpelláció bejelentését és a holnapi ülésen majd válaszolni fog Lupu képviselő urnak.

Nagy nehezen szóhoz jut Calinescu almi-

Betiltották

Grigore Filipescu bucursti-i előadását

Bucurestiből jelentik: Az illetékes hatóságok nem engedélyezték Grigore Filipescu március 27-re tervezett bucursti-i előadását, amelyben a bolsevista gazdasági front ellen kívánt állást foglalni. Ugyanakkor azonban megengedték Argetoianu konverziós előadását. Az Epoca, Filipescu lapja, azzal fenyegetődik, hogy a bolsevista gazdasági front ellenes tábor bevonul majd Argetoianu előadására, hogy kontradikciós formában foglaljon állást a bolsevista gazdasági front ellen és bizonyítsa be a maga álláspontjának helyességét.

niszter is, aki bejelenti, hogy a miniszterelnök szigorú intézkedéseket tett a megindult vizsgálat sürgős lefolytatására. Lupu dr. információi nem helytállóak. Az interpelláló képviselő ur téved, mert a házkutatás alkalmával semmi olyan adatot nem találtak, amely egyetlen politikust is kompromittálná.

Lupu dr.: Akkor ezeket a bizonyítékokat már eltiintették.

Budapesten hirdetik, várják

Aradon már ma játszó!

DOLLY HAAS a Kadettkisasszony főszereplője, pompás zenés vigjátékát

TÖKMAG KISASSZONY!

(SCAMPOLO)

Karl Ludwig Diehl,

Paul Hörbiger,

Oscar Sima.

Bécs megszállásának fantasztikus terveiről

ir egy osztrák szociáldemokrata lap. — Tizenkét és fél ezer Heimwehr-katona és huszezer magyar levante vett volna részt a puccsban —

Miklas elnök bizalmáról biztosította a kormányt

Bécsből jelentik: Az osztrák politikai helyzetben ma jelentős események következtek be. Emmerlin, a szövetségtanács helyettes elnöke megjelent Miklas köztársasági elnök előtt, akinek átnyújtotta a szövetségtanács legújabb határozatát, amely a Dollfuss-kormány azonnali távozását követeli. Miklas elnök a szövetségtanács átiratára hosszabb levélben válaszolt, amelynek az a lényege, hogy

a szövetségtanács kívánságának nem tehet eleget és továbbra is a legmesszebbmenő bizalmát fejezi ki a jelenlegi osztrák kormány iránt.

A Dollfuss-kormány ellen indított akciónak egy másik fázisa, — amelynek már külpolitikai vonatkozása is van, — Frank bajor birodalmi biztos tegnapi hatalmas beszéde, amelyben arra figyelmeztette az osztrák kormányt, hogy nem tartja helyesnek és ajánlatosnak azokat az intézkedéseket, amelyeket Ausztriában a horogkeresztesek ellen indítanak. Hír szerint

az osztrák kormány diplomáciai uton vissza kívánja utasítani Németország ilyen természetű beavatkozását Ausztria belügyeibe.

Jellemző az ausztriai helyzetre, hogy újabban a katolikus diákok is csatlakoztak a horogkeresztes mozgalomhoz. Az ausztriai horogkeresztesek és keresztény szociálisták között a helyzet inkább kieleződik. Hitler ausztriai előfutárjai gyors tempóban folytatják a tömegek szervezését és a nemzeti szociálistákat fegyveres csapatokba tömörítik.

Ezzel kapcsolatosan az Arbeiter Zeitung, a szociáldemokrata párt hivatalos sajtóorgánuma, Thaller dr. városi tanácsnoknak, szociáldemokrata képviselőnek fantasztikus cikkét közli, amelyben azt hangoztatja, hogy

a Heimwehr vezetői titkos megállapodást kötöttek magyar nemzeti alakulatokkal és egy együttes Bécs elleni karhatalmi felvonulás tervét dolgozták ki.

A megállapodás szerint, Ausztria minden

Calinescu alminiszter: A vizsgálatot a katonai ügyészség vezeti, nem lehet tehát feltételezni, hogy a bizonyítékok letűntek volna.

Lupu dr.: Én leszek az első, aki be fogom ismerni, hogy tévedtem, ha az ügy majd tisztázódik. Nem tudom azonban megérteni, hogyan lehetséges, hogy bár a fővárosban ostromállapot van, a katonai őr mellett mégis eltűnhetett az ajtóról a pecsét?

Duca liberális és Lupu dr. újabb felszólalásában annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy Zaleskyt nem fogják engedni eltűnni.

Az Adeverul értesülése szerint a kormány még a parlamenti ülészak berekesztése előtt meg fogja szüntetni az egész országban az ostromállapotot.

Párisból érkezett magántávirat szerint Litvinov orosz külügyi népbiztos értesítette a francia kormányt, hogy szeretné Romániával a megnemtámadási szerződés ügyében újból felvenni a tárgyalásokat. Az orosz külügyi népbiztos arra kérte a francia kormányt, hogy ezt az óhaját tolmácsolja a román kormány előtt. Az orosz-román tárgyalások újabb felvételéről szóló hír politikai és diplomáciai körben nagy feltűnést keltett, de eddig még nem nyert megerősítést.

részből nagy Heimwehr-alakulatok vonulnak adott jelre Bécsbe. A Heimwehr-hadsereg egy részét Salzburg környékén összpontosítanak a haditerv szerint.

A csapatok felvonulására vonatkozólag a következő tervet állapította meg a megállapodás. A bécsi Keleti pályaudvarra tíz különvonaton 7600 Heimwehr érkezik. Ugyanakkor a Déli Vasút pályaudvarára hét különvonat fut be 4800 osztrák honvéddel. Az Aspern pályaudvarra 600 speciális megbizatással ellátott műszaki Heimwehr-katona érkezik.

A megállapított napon összesen tizenkét-ezer és ötszáz Heimwehr-katonának kellett volna Bécsbe érkeznie, akik az összes középületeket megszállták és a kormányhatalmat magukhoz ragadták volna.

Minden hivatal és hatóság élére nacionalista vezetőt akartak delegálni. Bécs megszállásának napján még nem állapították meg, de a Heimwehr vezérkara a legkisebb részletességgel elkészítette a főváros megszállásának tervét. Több különleges megbizatással ellátott csoportnak a Mura melletti Bruckon és Strasskopfot kellett volna birtokába kerítenie.

Ennek a határon várakozó Heimwehr-csoportnak az lett volna a kötelessége, hogy a Magyarországból érkező levantealakulatokat fogadja és az ország belső részébe szállítsa. A magyar alakulatok összesen huszezer embert számláltak volna és Hegyeshalom körül akartak tábort verni.

Thaller dr. fantasztikus leleplezése végén azt hangoztatja, hogy a kormány szíveleje meg ezt az intelmet, mert a Heimwehr és a magyar szövetség komoly veszélyt jelent. A szociáldemokrata képviselő kijelenti még cikkében, hogy hajlandó olyan bizonyítékokat a kormány rendelkezésére bocsátani, amelyekből teljes meggyőződést szerezhet, hogy a szóban lévő megállapodás tényleg létezik és nagy veszélyt jelent, annál is inkább, mert a Heimwehr minden előkészületet megtett, hogy magyar segítséggel a puccsot végrehajtsa.

PAÁL JOB riportregénye:

„A Habsburgok trón nélkül“

Magyar és osztrák arisztokraták

önkéntes adományaiból fedezi kiadásait

Husz vagon buza ára érkezik évenként Budapestről és Bécsből. — Kik az adományozók? — IV. Károly

a steenockerzeeli udvartartás

svájci útjára egy millió papirkoronát vitt magával Bécsből, de mire a pénzt beváltották, csak harmincezer frankot kaptak érte

COPYRIGHT. Minden jog fenntartva. Utánnomlás tilos.

A közvélemény általában kíváncsi arra, hogy miből is élnek a Habsburgok. Különösen pedig a családnak ama tagjai, akik békében sem rendelkeztek jövedelmet hajtó ingatlanokkal. A háború előtt a családi alap dominiummal fedezték a vagyontalan főhercegek apanázsát, a családi alap tulajdonát képező birtokokat azonban — Magyarország kivételével — az utódállamok birtokukba vették és így nemcsak a család vagyontalan tagjai, hanem az utolsó uralkodó hátramaradottai is elvesztették jövedelmük fundamentumát. Hogy az egyes főhercegek miből és hogyan élnek, arról külön riportokban számolok be, itt most kizárólag a Steenockerzeelben élők vagyoni helyzetéről szeretnék tudósítást adni.

Az összeomlás hirtelen jött. A monarchia utolsó uralkodója jóformán a legszükségesebb holmik nélkül utazott el családjával 1918. november 11-én a schönbrunni kastélyból Eckartsauba. Innen 1919. márciusában mentek Strutt angol ezredes védelme alatt Warteggbe, Svájcba. A király ekkor egymillió koronát vitt magával egy kis vaskazettában. A történelmi hűség kedvéért el kell mondanom azt, hogy

akadtak olyanok, akik azt a tanácsot adták Károlynak, hogy a bécsi Schatzkammer kincseiből is vigyen magával értékes darabokat, azonban Károly ezt a tanácsot visszautasította, azzal a megjegyzéssel, hogy a kincstár értékei hitbizományt képeznek és azzal ő nem rendelkezik.

Öt svájci frank . . .

Ami ékszereket magukkal vittek, az Zita magántulajdona volt. Svájcban a végzet összehozta az elmenekült királyi családot egy Steiner nevű követéségi irodaigazgatóval, aki valamikor Ferenc Ferdinánd estei vagyonának a kezelője volt és e minőségben jutott Károly bizalmába. Ez a Steiner vette át Warteggban a pénzügyek intézését és valóságos pénzügyminiszter lett. Jóllehet Zita nyomában a Svájcba való megérkezése után át akarta váltani svájci frankra a kihozott egymilliót, Steiner tanácsára ezt nem tették meg és hónapokon át lesték, mikor emelkedik a zürichi tőzsdén az osztrák korona értéke. Emelkedés helyett a pénz árfolyama állandóan esett és amikor a bankjegyeket beváltották, az

egymillió koronáért mindössze harmincezer frankot kaptak.

Harmincezer frank természetesen vajmi kevés volt az akkor még számottevő költségek fedezésére és Steiner felhatalmazást kapott arra, hogy a királynő magántulajdonát képező ékszereket elzalogosítsa. A milliókat érő ékszerekért mindössze kétszázötvenezer frankot kaptak és ebből az összesen kétszáznyolcvanezer frankból élt 1919. márciusától 1921. októberéig a nagyszámu család és ebből a pénzből fedezték az akkor még nagyszámu udvartartásnak egyre csökkenő kiadásait.

A Magyarországra való repülés idején, 1921. október 21-én ötvenezer frankja volt negyedik Károlynak, ebből a pénzből negyvenezret költötték el repülőgépvásárlásra és autótételre és amikor a királyt és hívelt Tatán, az Eszterházyak kastélyában körülzárták, Magyarország utolsó királyának mindössze tízezer frankja volt. Negyedik Károly ezt a pénzt is átadta Gratz Gusztávnak, Rakovszky Istvánnak és Boroviczényi Aladárnak és historiatény, hogy

a kettős monarchia utolsó uralkodója öt svájci frankkal a zsebében szállott a Gloworn angol torpedónaszád fedélzetére.

Ha ebben az időben Hunyady József gróf nem adott volna 800 angol fontot a királynak, akkor Habsburgi Károlynak még cigarettára sem lett volna pénze. A család trakikus helyzete csak Károly halála után vált közismertté és magyar és osztrák arisztokraták ekkor indítottak akciót, hogy a családfő nélkül maradt familiát támogassák. Az akciót Hunyady József gróf, Apponyi Albert gróf, Cziráky József gróf, Csekonics Iván gróf, az osztrákok részéről a Mensdorffok, Czerninek vezettek és ennek eredménye volt, hogy

Kétmillió frank a Habsburgok családi ékszereiért

Magyarországon a ráckevei uradalom és az Apponyi-téri ház — mind a kettő család hitbizomány volt — felügyelet alatt állanak ugyan, azonban ezek jövedelme a volt királyi családé. A családi törvények szerint ezeknek az ingatlanoknak a jövedelmét megfelelő skála szerint kellene felosztani az egyes nagykorú főhercegek között és pedig úgy, hogy kétharmad részt kapjon belőlük a királyi család — ez esetben Zita, illetve Ottó — a fennmaradó egyharmad részt pedig osszák szét azok között, kiknek a vagyoni viszonyai nem nevezhetők rózsásaknak. Keserűen panaszták nekem a Habsburg család tagjai, Bécsben is, más országokban is, hogy:

— A magyarországi birtok és ház jövedelméből se nem csurran, se nem csöp-pen és hónapok is eltelnék, amíg egy-egy főhercegre pár száz schilling összeg jut. Persze ez is csak arra, aki idejekorán latba veti minden összeköttetését.

„Azt se tudom, mi az a családi alap . . .“

Antal főherceg nyíltan meg is mondotta nekem:

— Én mint Habsburg életemben egy fillért sem kerestem, de őszintén szólva, büszke is vagyok erre. Azt se tudom, mi az a családi alap...

Zita ékszereiért, amelyeket a cikkem bevezető részében említett Steiner nevű ur a királyi család felhatalmazása nélkül közben eladott, hosszantartó pereskedés folyt, azonban a párisi bíróság előtt a királyi család a perét elvesztette és kilátás sincs arra, hogy a kétségkívül bűnös uton elköttyavetvált ékszerek vala-

gy magyar, mint osztrák arisztokraták kötelezték magukat arra, hogy évenként husz vagon buza árával támogatják Zitát és családját.

A gyűjtés megkezdése idején — mert az összeg valósággal gyűjtés révén jött össze — az összesen negyven vagon buza értéke közel százezer pengőnek felelt meg, mivel azonban közben a buza ára negyvenöt pengőről kilencre esett, ma a negyven vagon buza mindössze harminchatezer pengőt reprezentál és

Steenockerzeel háztartásának alig áll rendelkezésére több, mint havi háromezer pengő, amely ilyen címen folyik be oda.

Ausztriában két magánbirtoka volt Károlynak: a wartholzi kastély, a Semmering mellett és Stájerországban egy kis vadászkastély. Az előbbi bérbe van adva, penziót vezet benne egy volt ezredes özvegye, azonban a rossz üzletmenet miatt évek óta nem fizet bért és a stájerországi kis birtok évi bérösszege, amely pontosan 2500 schillinget tesz ki: adókra, illetékekre megy fel és Zita a fennmaradó összeggel azokat a volt udvari alkalmazottakat támogatja, akik nyugdíjat nem kapnak és nyomorognak.

mikor is visszakerülnék jogos tulajdonosaihoz. Szakemberek köréből kaptam azt az információt, hogy

azok a családi ékszerek, amelyekért a svájci száműzetés napjaiban Károly kétszázötvenezer frankot kapott, két millió frankért cseréltek gazdát Párisban és Amerikában.

... Steenockerzeel pénzügyei még tulzással sem mondhatók rózsásaknak. Bizony ott is spórolni kell, még pedig alaposan...

(Folytatjuk.)

Visszatoloncoltak

tizenny Oroszországba szökött diákok

Hadbíróság elé kerülnek a szökevények

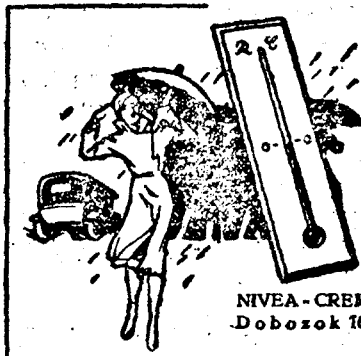
Kisenevből jelentik: Egy évvel ezelőtt tizennygy liceumi növendék, kalandos körülmények között szökött át Oroszországba. A kis csoport parancsnokot választott ki magának, aki pontos katonai térképeket szerzett. Hátizsákjaikban elégséges mennyiségű élelmiszert vittek magukkal és csak az éjjeli órákban meneteltek, nappal pedig az erdőkben, vagy a hegyekben bujkáltak. A tizennygy diáknak sikerült átszöknie a határon. Hogy mi történt velük a szovjet területén, azt nem lehet tudni. Tegnap a G. P. U. egyik osztaga a román határőrségnek átadta a tizennygy liceumi hallgatót, akiket Kisenevbe szállítottak, ahol a hadbíróság fogházába helyezték őket el. Valamennyi diák ellen hadbírósági eljárás indul.

MUZSAY-nál színházzal szemben Trenchcoat, Felöltő, Öltöny a legolcsóbban

Minden darab saját készítmény.

Megszűnt Amerikában a prohibíció

Washingtonból jelentik: Az amerikai törvényhozás harmadik olvasásában elfogadta a bor- és sörfogyasztásra vonatkozó törvényjavaslatot. Ebben a végérvényesen megszavazott törvényben olyan szesz italok fogyasztását és forgalombahozását engedélyezik, amelyek 2-3 százalékos alkoholtartalomnál nem nagyobbak. A törvény biztosítja ennek a gyenge foktartalmu bornak és sörnek szabad terjesztését. Roosevelt köztársasági elnök kedden írta alá a két törvényjavaslatot, melyek ezzel törvényerőre emelkedtek.

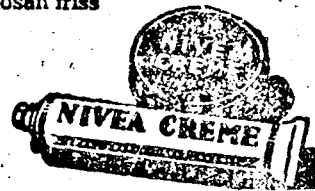

NIVEA-CREME:
Dobozok 16.- lejűl 72.- lejig / tubusok 30.- lej és 45.- lej
Beierdorf & Co. S. A. R., Braşov

Érdes bőr ellen

Nivea-Crém. A bőr érdességének elkerülésére lehetőleg már előre meg kell tenni a kellő óvintézkedéseket! Az eljárás nagyon egyszerű: esténként és ahányszor kimegy a szabadba, dörzsölje be arcát és kezét. A szél, hó és eső akkor már nem árthatnak; bőre megtartja finom, fiatalosan friss külsejét és rugalmasságát.

Csak a Nivea-Creme tartalmaz eucerintet; használata nem teszi fényessé az arcot.

Szovjet-futárnő lett egy aradi masamód-leányból

— Maráti Margit utja a belvárosi divatszalonról a börtönig —
Akit a szerelem vitt a lejtőre

Néhány nappal ezelőtt, — mint arról az Aradi Közlöny is beszámolt — nem mindennapi szenzációja akadt Kolozsvárnak. Az ottani sziguranca detektívei letartóztattak egy feltűnően szép leányt, akit azzal gyanúsítottak, hogy a romániai kommunista mozgalom egyik legtevékenyebb ágense. Azzal is gyanúsították, hogy nem régen Romániából Oroszországba szökött és onnan most a szovjet titkos futárnőjeként tért vissza Kolozsvárra. A kolozsvári rendőrségnek különben az volt a véleménye, hogy a romániai kommunista vezetők már régebben, az elfogott futárnő által, érintkeznek ismeretlen megbízóikkal. A leányt, aki a rendőrségen Földes Irén nevet mondott be, kihallgatták, konokul tagadta, hogy valami összeköttetésben volna a kommunistákkal. A sziguranca tisztviselői azonban, tagadása dacára nyomozást indítottak a rejtélyes nő kilétének megállapítására. Az ország valamennyi sziguranca-hivatala megkapta a szép fekete leány fényképét, de mindenütt azzal feleltek, hogy Földes Irént nem ismerik. Így került a kép Aradra is.

ahol a sziguranca tisztviselő az első pillanatban ráismertek az állítólagos Földes Irénben az aradi származású Maráti Margitra.

Értesítést küldtek a felfedezés után Kolozsvárra és onnan a leányt átvitték a temesvári hadbíróság elé, amely rövid tárgyalás után 5 évi börtönre ítélte a veszedelmes agitátornőt.

Maráti Margitot Aradon jól ismerték. Ha a korzón végig ment, igen sokan fordultak meg a jóalakú fekete leány után. Az uccán mindig mosolygó arccal, vidáman járt és senkinek sem hitte volna, hogy a Közép-ucca legszebb leánya után, valamikor egész Románia rendőrsége nyomozni fog. Maráti Margit nem volt az az ugynevezett nagystilű nő. Elemi iskoláját elvégezte és özvegy édesanyja egy belvárosi kálapszalonba adta leányát tanulni. A rendes jó leányt hamarosan megszerették. Rendes kispolgári életet éltek, anyja férjhez ment egy pékmesterhez és ettől kezdve a kis, Margit nagyobb szabadsághoz jutott.

A végzetes szerelem

Ez volt a veszte a szép aradi leánynak. Üzletzárás után nem szaladt haza, mint eddig, hanem megkezdődtek a séták, majd a mellék-uccai randevuzások. Margit máról-holnapra nagy leány lett. Akkoriban 15 éves volt. Anyja később súlyosan megbetegedett és Margit nem járt többé üzletbe, hogy édesanyja helyett a házimunkát elvégezhesse. Vasárnaponként sétára ment barátjával. Mostohaapja biztatta, hogy ne üljön állandóan a szobakonyhás egészségtelen lakásban, menjen a levegőre és Margit eleinte vonakodva, — de ment. Később már nem tudták otthon tartani, beteg anyjával sem sokat törődött.

Itt kezdődött Margit regénye. Megismerkedett egy Oroszországból hazatért kommunista fiatalemberrel. Együtt jártak és a flór egyre szenvedélyesebb lett. Szerelemmé igazán csak akkor fejlődött ki, amikor a fiatal veszedelmes kommunistát az aradi sziguranca letartóztatta. A leány naponta órákhozott álldogált a rendőrség folyosóján, ha csak egy

pillanatra is, de látta „mártírját”. A mostohaapja kétségbeesetten jött utána a rendőrségre. Kérte, könyörgött neki, rábeszélte, ráparancsolt, fenyegette, mindez nem használt. A leány csak ebédelni járt haza, majd visszatért és tovább folytatta sétáját a rendőrség komor kapuja előtt.

Anyja betegségében hirtelen rosszabbodás állott be és a leány szinte apatikusan ült ágya mellett. Az anyját nézte, de valahová a börtönre gondolt. Ugyanigy viselkedett nem sokkal később, mikor egy hideg, zimankós, őszi napon anyja koporsója után a temető felé ban-

Nappal én.. éjjel te..

Németül beszélő énekes
vigjáték **NAGY KATO,**
WILLY FRIISCH

Legközelebbi bemutatók a
VAROSI MOZIKBAN.

A trópusi természet varázsa, szépséget elevenednek meg
DOLORES DEL RIO-val
LUNNA (A daloló madár)

A város megfojtja saját üzemeit

Az autobusz-üzem évek óta hiába követeli a várostól és a városi üzemtől többmillió kölcsöneit. — Nyolc és félmillió lejjel tartozik a víz- és a gázüzem, — három és fél millióval maga a város

A város nagytanácsülésén — szemben a városi költségvetés hiányaival — elismerő kritikát váltott ki az autobusz-üzemek költségvetésének összeállítására. A dícséret persze csak külsőségekre vonatkozott, mert hiszen az üzem anyagi egyensúlya, vezetőitől teljesen függetlenül, meglehetősen rosszul áll. Ennek azonban mélyreható okai vannak, amelyek megérdemlik, hogy megismerjük olvasóközönségünkkel.

Az egykori városi lovasut megművelésének idején tanácsi határozat kötelezte az új autobusz-üzemet, hogy rendezze elődjének tartozásait, inkasszállja követeléseit, a differenciát a város fogja viselni. Ennek folytán az autobusz-üzem 5.754.443 lej tartozást fizetett ki a lovasut tartozásai címén, beinkasszállt 2.126.457 lej régi követelést és

várta, hogy a mutatkozó 3.627.986 lej követel-differenciát a város kifizesse az autobusz-üzemnek.

Mindaddig azonban ez a tény, a fennálló tanácsi határozat ellenére sem következett be. Ez a helyzet eredményezte aztán azt, hogy az autobusz-üzem nem tudja rendezni egyelőre az Ablonczy és Bustin-céggel szemben fennálló 2 millió lejes anyagtarozását, semmi készpénz vagyona nincsen és csak a legnagyobb erő-

forrásait. Szomorúan, letörtén állt a sir mellett, de sírni nem tudott.

A szürke, unalmas napok után eseményt jelentett Maráti Mancsi életében, hogy első nagy szerelmét szabadlábra helyezték. Az ablakon keresztül szökött ki a fúhoz és a külváros kis szépsége végleg elbukott. Összeköltözött a fiúval, akivel együtt osztogatták a külváros házaiban a kommunista röpcédulákat. Nem az eszméért, hanem a fiáért tette. Rohant, futott, bujkált a rendőrség elől.

„Megyek a magam útján...”

Napokig nem ettek, mert egyéb dolgot nem vállaltak, mint kommunista propagandát. Ezt pedig nem fizették jól. Aradon egyik naptól a másikra nagyon meleg lett a talaj a lábuk alatt. Szökniük kellett, Szatmár felé vették az útjukat, azonban itt sem volt szerencsésük, letartóztatták őket és hosszú hónapokon keresztül börtönben voltak. Közben elhidegültek egymástól és mindketten ezután már külön-külön járta a maga külön útját. A leány még nagyobb kommunista lett. Számталanszor visszakerült az aradi sziguranca, ahol a feltett kérdésekre egyáltalán nem válaszolt. A detektívekkel féltékenyen beszélt. Amikor Aradon engedték, a következő héten már Temesváron itéltek el kommunista propaganda miatt. Legutóbb egy évvel ezelőtt volt az aradi rendőrség vendége. A mostohaapját hívták hozzá, hogy beszéljen a leányról, amíg nem késő. Nevetve utasította vissza az apját.

— Én megyek a magam útján — jegyezte meg a szép Margit.

Azóta nagyot változott, a Közép-ucca talán már meg sem ismernék a kis Maráti Margitot. A kis masamódlány karriert csinált — mint „kommunista futárnőt” itélték el. Vele foglalkozott pár napon át az egész ország sajtója.

Bérczi György.

feszítésekkel tudja ellátni koosiparkja karbantartását is.

A keddi nagytanácsülésen felvetődött a kérdés: hogyan lehet az, hogy

a konkurrencia nélkül működő városi vállalatok deficitel dolgoznak?

Az autobusz-üzem története erre beszédes választ ad. Az egykori lovasut üzeme a fenti városi elbánástól függetlenül

1928—29-ben nyolc és félmillió lej kölcsönt folyósított a városi vízüzemnek és a gázgyárnak.

Ezt a pénzt a lovasut jogutóda, az autobusz-üzem mind a mai napig nem kapta vissza, sőt — amint illetékes helyen az Aradi Közlöny munkatársának kijelentették —

hallani sem akarnak az adósság rendezéséről.

Igy lehetséges, hogy az üzem — amely fennállásának 3 éve alatt nyolcmillió lej bruttó jövedelmet amortizálhatott — minden életképessége és rentabilitása ellenére, minden készpénz nélkül áll. A város, mint egy fordított példán, saját maga fojtja meg gyermekeit és ahelyett, hogy vérével táplálná őket, mostoha rendelkezéseivel megöli életműködésüket.

H I R E K

Fehér tavasz

Ciklonszerű szélorkánokkal, jéghideg esővel, majd süvítő hóviharral beköszöntött ma a hivatalos tavasz... A korzóról eltűntek a hóvirágos, ibolyás, tavaszcsináló nénikék, de visszakerültek a szekrények hátsó sarkába a világos tavaszi kosztümök, vékony kabátkák és apró selyemcipők is. Aki ma kimerészkedett az uccára, azt okvetlenül sürgős dolga, elhalasztathatatlán teendője kergette ki a hóviharba... Magasra tört gallérok, viharvert esernyők és hócipők védelme alatt siettek végig az emberek a korzón és az uccák csaknem kiürültek a délutáni órákban. A város forgalma szinte kihalt — átvette uralmát újból a jó öreg Télapó...

Télapó kifogott rajtunk! Ugy tett, mintha szép csendesen visszavonult volna és átadta volna helyét a — fiatalabbnak. Tavasz-urfi hetykén, magabiztosan előre küldte futárjait, a csalóka napfényt jóleső meleget és a hiszékeny emberek fellélegzettek. Itt a tavasz, nincs többé fagond, hideg szoba, zálogba vándorolhat a télikabát! Égen, földön, levegőben, végigzengett a tavasz dicsőrete... Ezt nem tűrhette Télapó és megszervezte a maga puccsát: március 21-én, a tavasz hivatalos beiktatásának ünnepén, maga mellé vette szárnysegédeit: oceánontuli, ciklonszerű szelet, a havasokból toborzott hófergeteget és elsöpörte a tavasz hírnökeit... Valóságos csatában vettek részt mindazok, akik ma délután kimerészkedtek az uccára: Az esernyőkön gépfegyverszerű riadót vert ki a jégeső és a szél, mint jólnevelt srácok futyult el fülünk mellett... A hadszínter esettjei: akik elosuszták a tócsákkal teli járdákon s akiknek kicsavarta kezükből fegyverüket, a kifordított esernyőt a szélvihar, — haladéktalanul igyekeztek fedél alá kerülni... Télapó pedig diadalmasan vonult be: végső attackjával, a hófergeteggel megnyerte a csatát... Reméljük azonban, hogy a Tél-puccsot megelőző letörri a rügyfakasztó, gyümölcsöltő tavaszi napfény és a kis fecskék is megkapják a beutazási engedélyt Tavasz Ófelségétől... (—nyl.)

— **IDŐPROGNÓZIS:** Éjjelre hideg idő várható. Holnapra a csapadék szűnése valószínű. A szél gyengülésével nappalra erősebb felmelegedés várható.

Aradvárosi mozik műsora

Előadások: 5, negyed 8 és negyed 10 órákor.
CENTRAL MOZGÓ: A FEKETE LOVAS. Vadnyugaton játszódó cowboy-dráma. Főszerepben: GEORG O. BRIEN.
SELECT MOZGÓ: ÖFENSÉGE CSÓKIA. Németül beszélő, káprázatos filmoperett, fordulatos szöveggel, nagyszerű muzsikával, s miután mindezek fölkellékel egy jó operettnek: — nagy sikere van nálunk is a filmnek. FRIEDL HAERLIN, WALTER JANSSEN, OTTO WALLBURG

— Március 20-tól udvari gyászt rendeltek el. Bucurestiből jelentik: Az abruzzói herceg és Mihajlovsics Sándor nagyherceg elhalálása alkalmából a király március 20-tól kezdődő és április 8-ig tartó udvari gyászt rendelt el.

— **HATVANKÉT ÖREG POSTAMESTERT BOCSÁTANAK EL.** Bucurestiből jelentik: A postavezérgazgatóság ma megcáfolja azokat a híreket, amelyek arról számoltak be, hogy mintegy kétezer magyar postamestert elbocsájt a PTT. A vezérgazgatóság közlése szerint mindössze arról van szó, hogy nemzetiségre való tekintet nélkül hatvankét klóregedett és alkalmatlan postamesternek felmondtak. Kétezer magyar postás elbocsájtása tehát nem felel meg a valóságnak.

Torokgyuladást gyógyít: Anacot.

— Kihatasították az aradi jószágigazgatóság volt titkárát. Tegnap az esti órákban az aradi sziguranca detektívjei átkísérték Abaffy György dr. volt jószágigazgatósági titkárát Curticira, hogy átadják a magyar hatóságoknak, miután Abaffy dr. magyar állampolgár és az iratai nem voltak rendben. A kökösházai magyar határrendőrség azonban nem vette át Abaffy dr.-t, aki az impériumváltáskor Magyarországon telepedett le ugyan, de röviddel ezután visszatért Romániába és 8 évvel ezelőtt lemondott a magyar állampolgárságáról.

— Megsemmisítettek Aradmegyében négy kéményseprői kinevezést. Az aradmegyei kéményseprői szabályzat miatt, hosszú idő óta differenciák vannak, mert egyes csoportok kétszázbevonják az új szabályrendelet alkalmazásának jogosságát. Az utóbbi hónapokban hét kéményseprői kinevezés történt: az ujaradi járásban négy, a kisjenőiben egy, a borossebesiben és a halmagyiban szintén egy-egy. A kinevezést néhányan megtagadták a temesvári revíziós bizottságnál, amely ma tartott tárgyalásán az ujaradi járásbeli négy és a kisjenői kinevezéseket megsemmisítette. A tárgyaláson a fellebbezőket Boneu Vazul aradi ügyvéd képviselte. A többi ügyekben április elsején dönt a revíziós bizottság.

Gyors és biztos az enyhe Koprol hashajtó hatása.

— Az idegen állampolgárok figyelmébe! Ma a Romulus dr. rendőrkésztor felhívja minden idegen állampolgár figyelmét arra, hogyha utlevél, vagy tartózkodási engedélye lejárt, sürgősen szerezze be a hosszabbítást, de mindenképp jelentkezzen a rendőrségen. Akik a felhívás ellenére nem rendezik engedélyüket, azokat a legközelebbi időn belül átteszik a határon.

Építkezéshez

fenyő- és műasztalosok, léc, padozat-deszka, kerítésoszlop, eszerépsab.

legolcsóbb

AUFRICHT falelepen, Cal. Victoriai 1-2.

Jutányos gépfamegmunkálás.

— **Eljegyzés.** Fried Lily (Sannicolauimare—Nagyszentmiklós) és Hermann Bandi (Timisoara) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Velosa pezsgő fenyőtablettá az igazi!

— Közel egymilliót költött a város a munkanélküliekre. Az aradvárosi élelmiszer-akció vezetőségének kimutatása szerint az 1932—33. év telén 917-935 lejt költött a város a begyűlt adományok útján a munkanélküliek segélyakciójára. Az akció során 8500—9000 embert láttak el étellel. A városvezetőség az 1933. évi költségvetésébe 300.000 lejt vett fel a segélyakció céljaira.

Mérséklék a házadókat

az aradi felebbezési bizottságok

Az Aradi Közlöny jelentette, hogy hétfőn délután kezdődtek az aradi házadófelebbezési tárgyalások úgy az első, mint a második számú bizottság előtt. Az ülések az esti órákig tartanak, mert a bizottságok behatóan foglalkoznak a felebbezésekkel, amelyeknek száma megközelíti a háromezretet. A legtöbbet azért adták be, mert az adókievítő-bizottságok a háztulajdonos lakásának bérét abnormálisan magas összegben állapították meg. Az is többször megtörtént, hogy ugyanabban az uccában egyforma háztulajdonosi lakásokért 50—60 százalékkal többet számítottak, mint a mellette lévő lakásért.

Az ilyen nagy aránytalanságokat a bizottságok megértő módon megszüntették.

Tudunk olyan kivételről is, amelynél a bizottság 20 százalékos mérséklést alkalmazott.

Nagyon sok helyen nem vették figyelembe a házakra bekebelezett kölcsönök kamatterheit, továbbá az eredeti telekkönyvi kivonatokat sem fogadták el a kivető-bizottságok. A felebbezési tárgyaláson kiderült, hogy az adókievítések alkalmával rendkívül gyorsan kellett elintéznit az ügyeket és ezért nem maradt idő a helyszínen az okmányok átvizsgálására. A felebbezési bizottságok ilyen esetekben is elfogadták a háztulajdonos érveit. A házigazdák több esetben azért is felebbeztek, mert a lakókkal kötött szerződéseket az adókievítésnél nem vették figyelembe, a felebbezési fórumok azonban akceptálták a lakókkal kötött szerződést és ezek alapján állapították meg az adóalapot. Több háziurnak nem volt tudomása arról, hogy az 1927. évi házadó törvény 3-ik szakaszában biztosított kedvezményt az új törvény megszüntette és az erre alapított felebbezéseket az első két napi tárgyalásokon elutasították. A felebbezők általában méltányosnak találták a két bizottság határozatait, amelyekbe bele is nyugodtak.

Utmutatót küldött Aradra Monay Ferenc dr. a Szentév nagyarányu római ünnepségeiről

Dr. Monay Ferenc, a Minorita-rend Aradról elszármazott generális asszisztense, aki Rómában vezető egyházi pozíciót tölt be, most küldötte el Aradra dr. Wild Endrénének, a Vasárnapi főszerkesztőjének hasznos utmutatóként szolgáló munkáját, a szentévi kalauzt, amely részletes felvilágosításokkal szolgál mindazoknak, akik az április 1-én kezdődő Szent év tartama alatt ellátogatnak Rómába. Az aradi urleányok zárandokcsoportjába a felvételt már lezárta dr. Wild Endre, a római zárandoklat vezetője, miután a létszám megtelt. Az érdeklődés azonban nem csökkent, naponta jönnek számosan dr. Wildhez a római husvétünnepségekről bővebb információkat szerezni.

Ezeket az információkat most már teljes pontossággal adhatja meg dr. Wild Endre Monay Ferenc dr. szentévi kalauza alapján. Színes képek, világraszóló ünnepségek gigantikus előkészületei bontakoznak ki a szentévi kalauz soraiból. A husvétvasárnapi ünnepségek legtelemelőbb pillanata az lesz, amikorra XI. Pius pápa a husvétünnepét elvégezve kimegy a Szent Péter-templom erkélyére és a téren szorongó százezer főnyi tömegre apostoli áldását adja. A husvétünnep áldás és bünbocsánat hagyományos szokása 1870. óta szűnt meg, mióta a garibaldisták elfoglalták Rómát. A pápa hagyományos husvétünnepi üdvözlése most a Vatikán és az olasz állam kibékülésének megpecsételése lesz. Abban a percben, amikor Pius pápa áldásra emeli fel kezét, Róma valamennyi templomában megszólalnak a harangok és kétezer harang zúgása mellett köszönt be a Szentév...

A szentháromságvasárnapi ünnepségek a napkeleti országok, valamint a tropusai vidékek színes katolikusságát vonzzák Rómába.

Ekkor szentel fel a pápa ugyanis négy kínai, egy annamita, egy hindu és két japán püspököt.

A kínai püspökök saját ornátusukban, mandarinsapkával fejükön fogadják a pápai áldást és a többi színes papok általában saját népi szokásos ornátusát viselik. Kínai, japán, török vagy indus írásjegyekkel telehímezve. A színes embertömegek, rézbőrűek, szigetlakók felvonulása külön élményt jelent mindazoknak, akik a husvétünnepet Rómában töltik.

— Szentimre Jenő a Kölcsey Életiskolában, ma este 6 órákor tartja meg előadását a modern irodalomról. A kitűnő író kedden éjjel érkezett Aradra Kolozsvárról, ahová szerkesztői teendői miatt, előadása után, még az éjjel visszautazik. A Kölcsey Életiskola közönségének, mely fél év óta minden szerdán megtölti az Iparos Kulturház nagytermét, kivétel szellemi élvezetben lesz része Szentimre előadásakor. Költő fogja magyarázni íróművészek alkotásait, melyek a civilizáció változásával kapcsolatos lelki élet fejlődésének megnyilatkozásai. A múlt és jelen, a nemzeti és egyetemes emberi szerves összefüggéseit jól értő és megbecsülő, modern gondolkodó lélek fogja elvezetni hallgatóit a modern irodalom útjain. A Kölcsey Életiskolának ez az utolsó előtti előadása az Iparos Kulturházban, mint az eddigiek, mindenki számára ingyenes.

— **Influenza,** torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsucshurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával többször és alaposan kitisztítsanak.

— Urodonal a legismertebb és az egész világon legelterjedtebb szer a vese kimosására, mely megtisztítja a szívet, a májat, az idegeket, izmokat és ízületeket a húgysavas lerakódásoktól és így megóvja a szervezetet oly betegségektől, melyeknek különben áldozatul esne. Urodonal alaposabban hat, mint a legtöbb ásványvíz és a só.

— Fáj-e a gyomra? Nincsen jó étvágya? Bélnéködése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Használjon dr. Földes-féle SOLVO pirulát. Egy doboz ára 20 lejt. Dr. Földes Béla gyógyszerész.

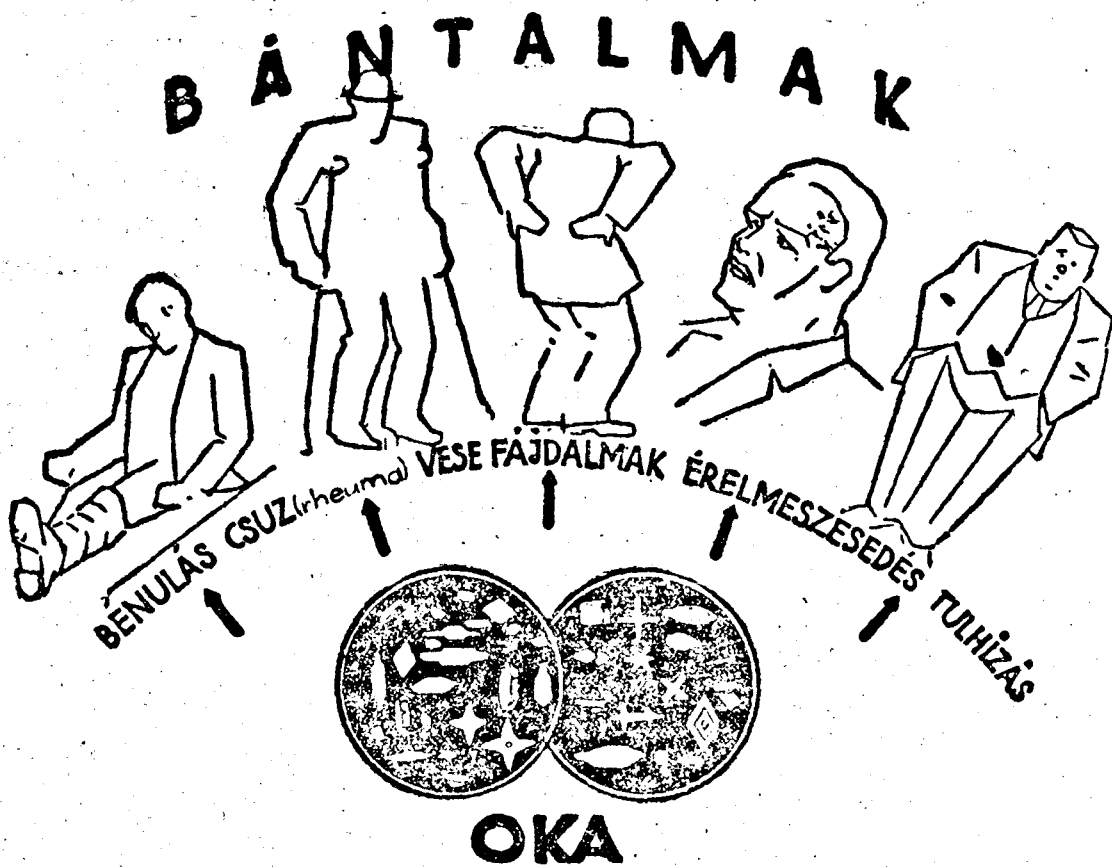
— Három volt aradmegyei főtisztviselő nyugdíj-ügyében hoz legközelebb elvi jelentőségű határozatot a bucuresti-i legfőbb számvevőszék. Boneu Vazult, akit az impérium-változás után Aradmegye főjegyzőjévé neveztek ki, majd 1926-ban prefektusnak delegáltak, prefektusi állásától történt felmentése után hivatalból nyugdíjazták. Ugyancsak hivatalból küldték nyugdíjba dr. Cornea radnai és Fehér Jenő borosjenői főszolgabírókat is, akik négy év óta nincsenek állásban és nyugdíjat sem kapnak. Mielőtt a három főhivatalnok nyugdíjba ment, kérdést intézett a központi nyugdíjpénztárhoz, hogy nyugdíjukba beszámítja-e azokat az éveket, amelyeket a volt Consiliul Dirigent és a belügyminisztérium már elismert nekik. A nyugdíjpénztár igenlő választ adott, de amikor a fentemlített tisztviselők már nyugdíjban voltak, a két volt főbírónak megtagadta a nyugdíj folyósítását és azt állította, hogy az illetőknek nincs meg a szükséges szolgálati idejük. Boneu volt prefektusnak 13 szolgálati évét elismert. Ez ügyben tegnapelőtt volt tárgyalás a bucuresti-i legfőbb számvevőszéknél, amely a határozathozatalt elhalasztotta, mert a szolgálati beosztásra vonatkozó iratokat be akarja szerezni. A két volt főbíró ügyében néhány nap múlva hoz döntést a legfőbb számvevőszék.

— Eltelték az aradi árvíz egyik hiénáját. Az emlékezetes nagy árvíz idején több mikalakat letartóztattak, mert felhasználták a zürzavart, hogy fosztogassanak. Az egyik árvízhiéna ma került az aradi törvényszék elé. Stefanut György vasutast vádolták meg azszal, hogy Buzesan Luca mikalakai kereskedő üzletéből italokat és cigarettákat lopott, többezer lej értékben. A bíróság bűnösnek mondotta ki a vasutast és nyolc havi börtönrre ítélte.

— Hamis esküért — harminc napi fogház. Blaj Gábor és Cherechean János világi gazdák hamis esküvel vádolva kerültek ma az aradi törvényszék elé. Egy polgári perben kellett tanuskodniuk és tanuvallomásuk nyomán Crisan Sava gazdálkodó el is vesztette perét. Feljelentette őket és a vizsgálat során kiderült, hogy felkeresték Crisant, akitől közölték, hogy 500—500 lej ellenében hajlandók az igazat vallani. Miután a pénzt nem kapták meg, ellene vallottak, sőt megesküdtek vallomásukra. A bíróság fejenként harminc napi elzárásra ítélte őket.

— Az aradi Katolikus Dalkör estélye. Élmenyt, tiszta művészi szórakozást jelent az aradi közönség számára a Katolikus Dalkör április elsejei nagyszabású hangversenye. A művészi koncert színhelye az Iparos Kulturház lesz, melynek falai között valóban kulturát jelentő, értékes program zajlik le. A Katolikus Dalkör hatásos énekszámai mellett dr. Parecz György ünnepi beszéde, Dószeghy Józsefné szavalatai, Vass Boriska táncszáma, Baranyi Bella hegedűkoncertje Gerich Ilus kíséretével, valamint Klohs Frigyes áriái szerepelnek. Külön élmenyt, értéket jelent a „Keresem a Mester lányomat” című melódrama bemutatása, amelynek művészi valóriét az adja meg, hogy Csányi Mátyás zenéje és Csányi Piroska pályadijnyertes költeménye kerül színpadra Schmidt Ferenc előadásában. A kísérőzenét Fiedler Klári, Bogdány István és Fibinger Géza szolgáltatják. A koncert iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg városzerte.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyező Egyesületének hivatalos közleménye. Értesítjük a CFR központi pénztáránál fizetett összes CFR és Acsev, nyugdíjasokat, hogy az esedékes folyó évi március havi nyugdíjakat már folyó hó 16-ikán táviratilag megsűrggettük. Ezen feltételeztünkre a Casa Autonoma CFR (Segélypénztár) vezérigazgatósága folyó évi március 17-ikén kelt, a 23194—933. számú hozzánk intézett leiratával arról értesített bennünket, hogy a március havi nyugdíjajastromok mindaddig nem utalványozhatók, illetve kifizetés végett ide nem küldhető, amíg a pénzügyminiszter a szükséges póthított rendelkezésre nem bocsátja. A kifizetés tehát ezen formai okból késik. Egyben kérte nevezett vezérigazgatóság a nyugdíjasok megnyugtatósát aziránt is, hogy nyugdíjuk teljes összegben fog kiegyenlített nyerni. Végül közöljük, hogy a március havi nyugdíjak kifizetése alkalmával az 1933. évi első évnegyedi globális adó befizetésére vonatkozó nyugia, avagy az 1932. évi adófelmentési jegyzőkönyv bemutatandó lesz. Elnökség.

Az emberiség kinzö legtöbb betegsége a húgysav, mely mindenkép számtalan kellemertenséget idéz elő. A húgysav akár szabad, akár kötött formában a vérben található fel rendezen, de csak jelentéktelen mennyiségben, mely természetes úton, fokozatosan távozik el. Ha azonban akár túlbő, vagy túrgéndus táplálék, akár hiányos felszívódás következtében húgysav túltengés áll elő, akkor megzavarja a vérkeringést kristályosodása által kövecsket képez, szigereket, lezakhódi az izmálásokban, csuklókban, véredényekben és eliszapostja az összes szövetejetekeket.

Ez okozza a mérgek visszamaradását, az egész szervezetet átmergeződését mert a folyton keringő vér cseppjeivel a mérgek minden sejtbe eljut. Ime így és ezért terjed tova a húgyvérűség, melynek következménye az ízületi gyulladás és reumatikus tágulás, különbség nélkül, vérmérséklet szerint, ugyanúgy furakodnak a sők az izületekbe, vagy izmok mélyebb rétegeibe, szigerekbe, a vese piciny csatornáiba, edényhártyákba, a gyomor vékonybélbe, hólyagba, borbé, egyik vagy másik idegcsozóba, stb. hogy előidézzék a bénulást, izületi, vagy izomcsört, szívbillentyű gyulladást, az epeutak eltömődését, vesegyuladást, astmát, migrént, gyomortáguulást, neurasteniát, ezzenát, cukorbetegséget, bőrküütséket, haj- és foghullást, hallási, vagy látási zavarokat, emésztési zavarokat, elhízást, stb.

Az első vérszere tehát, mihelyt nem érzi magukat jól, kezdjék meg az URODONAL kúrákat, a húgysav elicshadjaratát. E kúra mindig jól tesz, eléri célját, hogy visszaállítsa a rendet a szervezetben és a mérgek elavólvára sok kellemertenségtől menti meg.

Actigrippo — Chateleia megvéd a grippe minden szmptomájától, immunitás és ellenálló képesség teszi a szervezetet a bacillusok támadásával szemben, amelyek ma az egész világon szenvedést okoznak. Használjon belőle még ma!

GYÓGYSZERE

URODONAL

Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

Zsilvölgyéből filléres gyors jön Aradra

Április 2-án érkezik és 5-én indul vissza a gyorsvonat. — Arad kereskedő-társadalmának kezdeményezése

Az aradi kereskedők néhány héttel ezelőtt akciót indítottak azért, hogy filléres gyorsvonat, olcsó díjazással Aradra hozza a zsilvölgyi közönséget. Ennek a bányakerületnek a lakossága ezelőtt gyakran látogatott el Aradra, és sűrűn időzött a város vendégszerető falai között. Az utóbbi tizenöt esztendő alatt a zsilvölgyiek csak igen kis számban látogatták meg Aradot. Ezt a megszakított kapcsolatot akarja most újraéleszteni az aradi kereskedő-társadalom, amikor a filléres gyorsvonat beállítására vonatkozó kérelmet intézett a CFR vezérigazgatóságához.

Az ut a Zsilvölgyéből, azaz Pujról és Hátzegről Aradra és vissza 270 lej lesz mindössze, viszont Piskiről és Déváról a menetdíj oda és vissza 220 lej. A filléres gyorsvonat Lupényből április 2-ikán reggel 5 órakor indul. Az aradi vasúti állomáson a Kereskedelmi és Ipar-kamara, valamint az Ipartestület vezetősége várja a vendégeket. Az aradi kereskedők díszes kirakatokat rendeznek a vendégek tiszteletére, a zsilvölgyi vásárlóknak pedig nagyon alacsony árakat állapítanak meg. A szállodák, a kávéházak, a vendéglők n agy kedvezményeket nyújtanak a filléres gyorsvonat utasainak. Aradváros vezetősége mindent el fog

követni, hogy a vendégek jól érezzék magukat. Aradról április 5-ikén délelőtt indul vissza a gyorsvonat. A társasutazás résztvevői Lupényben, Szabó István könyvkereskedésében, Petrozsényban Szabó István könyvkereskedésében, Vulkánban Voljenik Berta üzletében, Lonean pedig Bauer Endre üzletében jeicntkezhettek. A jelentkezések határideje: március 30-ikán déli 12 óráig. Azontul jelentkezéseket nem fogadnak el.

* URANIA *

MA, SZERDÁN 5, 1/8 és 1/10 órakor
TOLSTOJ LEÓ világhírű regénye:

Karamazoff testvérek

FRITZ KORTNER és ANNA STEN egyik legnagyobb alakítása.

Délután 3 órakor utóljára **MATINE** 8 lei átlagos helyarakkal:

A szívek melódiája. Gyönyörű bécsi muzsika.
Gustav Fröhlich, Maria Paudler,
Hans Junkermann,

Jön: MATA HARI Ramon Navarro
és Greta Garbo németül beszélő filmje.

— A megyei nagytanács ülése. Aradmegye nagytanácsülése szerdán d. e. 10 órakor kezdődik. Mivel Pop C. István kamarai elnök parlamenti elfoglaltsága miatt nem érkezhetik haza, a meggyegülésen Pop Victor görögkeleti esperes, al-elnök fog elnökölni.

— A villanygyár vezetősége új ajánlatot tett a városvezetésnek az új áramegységár megállapítására vonatkozólag. A gyárigazgatóság hajlandónak mutatkozott 14 lejre leszállítani a jelenlegi 15.50 lejes árat. A kérdésben szerdán délután dönt a városi nagytanács-ülés.

Elhalasztotta az aradi bíróság Hirschfeld Mór bűnügyének tárgyalását

Csalárd bukás vádja az egykori milliomos nagykereskedő ellen — Közgazdasági tragédia, amelyet a lejáratidő idézett elő

Május 19-ikén tárgyalja a törvényszék az ügyet

Kopott, szakadozott fedelű, vaskos aktacsomó fekiútt ma a bírói emelvényen. Az első oldalon ez állott:

„Vádat emelünk Hirschfeld Mór aradi kereskedő ellen...”

A bírósági tárgyalóteremben, hátul, szérenylen ült az egyik padon az egykori sokszoros milliomos és várta, míg rákerül a sor...

Hirschfeld Mór volt aradi nagykereskedő hosszú kálvária után ma ismét a bíróság elé került.

Az aradi nagykereskedő tragédiáját jól ismerik Aradon. Senkisémet hitte volna, hogy ilyen fordulatot vesz a szerencséskezű Hirschfeld Mór pályafutása, senkisémet gondolt volna arra, hogy a milliók így elolvadnak. A *krízis és a lejáratidő áldozata lett a nagykereskedő*, aki fényesen menő üzletének iródájában dirigált pár évvel ezelőtt a milliók felett.

1918-ban kezdte meg üzletét Hirschfeld Mór és a konjunktúra idején mind nagyobb lett a vállalat. Márka volt a Hirschfeld és Társa-cég, korlátlan hitellel rendelkezett és a nagykereskedő óraszerű pontossággal tett eleget kötelezettségeinek. Egyszerre azután beütött a válság, majd *jött a stabilizáció, a melynek nyomán a cérnaarak zuhanni kezdtek*. Hiába volt minden küzdelem, a végzet ellen nem lehetett harcolni. Hirschfeld Mór 1929. áprilisában arra ébredt, hogy sokéves munkájának minden eredménye napok alatt semmivé vált. Hiába számított, gondolkodott, két szám jelezte a Véget: aktív 11 millió, passzív 28 millió.

Hirschfeld Mór feladta a küzdelmet. Nem akart tovább harcolni a végzettel. Bécsbe utazott, ahol hitelezőinek leplezetlenül feltárta a helyzetet és kijelentette, hogy rendelkezésükre bocsátja mind a vagyonát, üzletét, házat... szóval mindent, amiért esztendőkön át dolgozott. A hitelezők belátták a helyzetet, elfogadták a becsületes ajánlatot és méltányolták a becsületes szándékot. *Hirschfeld szegényen jött haza az osztrák fővárosból*. Két hónap múlva az egyik olasz főhitelező, *Crespi szenátor* új egyezséget ajánlott és a megbeszélés

céljából Milánóba hívta Hirschfeldet. A nagykereskedő nyugodtan odautazott. S váratlan fordulatként letartóztatták és hitelezési csalás címén az olasz bíróság elé állították. *Három és fél évi börtönre ítélték Hirschfeld Mórt, aki királyi kegyelem folytán két esztendő múlva, megtörtén, fáradtan jött haza*. Szünetéről köteteket lehetne írni. A bukott nagyságot nem fogadta Aradon káröröm, mindenki sajnálta. Hirschfeld Mór még bukásában is szimpatikus volt, mert mindenki tudta, hogy a viszonyok áldozata a nagykereskedő.

Itthon új kálvária várt rá. Csalárd bukás címén megindult ellene az eljárás. Letartóztatták és csak néhány heti vizsgálói fogság után helyezték szabadlábra. A vád ellene az volt, hogy nem vezetett könyveket szabályszerű módon és amikor a csődeljárást megnyitották, 35 millió lej aktívával szemben 10 millió passzívra volt. Szándékosan károsította meg a hi-

telezőket — mondotta a vádirat. Hirschfeld dr. Lepa Valér ügyvédet bízta meg képviselővel, aki nyomban megkezdte a nagykereskedő ártatlanságát igazoló bizonyítékok gyűjtését.

Az aradi törvényszék első szekciója mára tüzte ki a főtárgyalást. Hirschfeld ügyvédje kíséretében jelent meg a főtárgyaláson, azonban a bíróság megállapította, hogy sem a csődtömeggondnok, sem pedig az ügy fontos tanúi nem jöttek el. Elrendelte tehát a tárgyalás elhalasztását és május 19-ikére tüzte ki a főtárgyalás napját.

Az egykori milliomos nagykereskedő türelmetlenül várja a főtárgyalás napját. Rehabilitációt remél hosszú kálváriajáért, szenvedéséért az aradi bíróságtól. Fel akarja tárni mindazt, ami romlását előidézte és be akarja bizonyítani, hogy igazságtalanul ítélték el Olaszországban. A jogász védekezésnek két pontja van: elsősorban a hitelezők elfogadták az ajánlatot, átvették Hirschfeld egész vagyonát és elismerték ezzel jóhiszeműségét. Azonkívül egyszer már büntetéssel sújtották Milánóban — ugyanazon tényért kétszer bünhődni pedig nem lehet...

De Hirschfeld Mór nem kegyelmet, hanem igazságot, rehabilitálást akar. Sokat nem jelent számára az elszórt milliók romja: ez a kevés elismerés, de legalább szépségtapaszt a gazdasági orkánban halálosan megsebesült embernek.

Marosi Rudolf.

SPORT KÖZLÖNY

AKE-választás után...

Az új vezetőség programja — Anghel István dr. indokolja álláspontját

Tegnap lapszámunkban részletesen beszámoltunk az AKE, illetve most már AKTE viharos közgyűléséről, amelynek utóhullámai még a mai napon sem ültek el, sőt, — ha lehet, — még magasabbra csaptak. Az ellenzék, illetve most már „kormánypart”, érthetően nagyon örül a megszerzett diadalnak, a tagok részéről megnyilvánult bizalomnak és, hogy kellőképpen meghálálhassák, az új vezetőség már egyszerű terveket fektetett le. Így elhatározták, hogy a pályákat különleges gondnal készítették elő, hogy a játékosok minden igényét kielégíthessék. A hálókat kijavították, a használhatatlanok helyett újakat vesznek. Amint az informátorunk mondja, elhatározták, hogy ezidén a gyakorta megrendezett házi-versenyek mellett, komoly, nemzetközi erő-

kel, egy nagyszabású versenyt fognak rendezni.

Itt említjük meg, hogy Anghel István dr., az AKE volt elnöke, annak közlésére kért bennünket, hogy ő a közgyűlésen csupán az ellen tiltakozott, hogy a magyar nyelv használatát alapszabályokba iktassák, mert úgy véli, hogy az A. K. E. érdekei ezt így kívánják. Egyébként természetesnek találja, hogy az egyesület azon tagjai, akik nem bírják a román nyelvet, a gyűléseken magyarul is szólalhassanak és sohasem tett kifogást az ellen, hogy ezen tagokkal a gyűlések tárgysorozatán szereplő ügyeket magyarul is ismertessék, mert mindig őszintén óhajtott, hogy a klub összes tagjai megértsék az őket érdeklő ügyeket.

FILM KÖZLÖNY

Tökmag kisasszony

(Dolly Haas új filmjének bemutatója a Corso-moziban).

Két csodálatosan kifejező, mélylüzű fekete szem, gyermekesen durcás szája, fűs-frizura és jelentéktelen, szinte fejletlen leányalak — ez Dolly Haas, a német filmvilág magasrátörő tehetségű fiatal naivája, akinek teljesen egyéni, ezerarcu alakítását már nem egy felejthetetlen sikerű film keretében élvezhettük. Dolly Haas a film Bajor Gizije, ahogy nevet, örül, sir, szomorodik, vagy rajongva szeret, az annyira emberi, nem asszony, mert Dolly nem „sweet girl”, csak egy tisztaszívű, drága gyerek, annyira igaz és őszinte, hogy ez már nem is szímszét, ez maga a tavasz, az ifjúság, maga az Élet...

A „Bál” serdülő-leányka hősnője, a „Kadettkisasszony” kadetruhás grófkisasszonya után most egy kis uccai kölyköt, egy hamisítatlan, aranyszívű és aranyszájú kis gamint játszik, olyan temperamentummal, annyira szívvel-lélekkel, hogy egyszeriben elfelejtjük azt, hogy moziban ülünk és festett kulisszák, maszkírozott emberek világába pillantunk bele s két órára azt hisszük, hogy Scampolo, vagy ha jobban tetszik Tökmagkisasszony közöttünk él, ott játszik az uccagyerekekkel valamelyik külvárosi uccán és onnan indul el a szerelem kikötője felé... Karl Ludwig Diehl, ez a rokonszenves színész és az aranyos Paul Hörbiger méltó partnerei Dolly Haasnak, valamint Oscar Sima is, aki kiegészíti ezt a valóban művészi együttest. A főbbemlékező, szórakoztató zene Arthur Guttman dicséretére.

Husvét két napján Aradon játszik a profi Szeged FC csapata

Husvét két napján a Gloria-CFR ad műsort Arad sportszerető közönségének. A Gloria vezetősége a román-magyar béke megkötése előtt, már tárgyalásokat folytatott a Szeged FC-vel, amely egyike a legjobb és legkevesebb magyar középcsapatoknak. A két klub között létrejött az elvi megállapodás és most a béke megteremtésének következtében, a Szeged FC husvétkor Aradon játszik, hogy itt is bebizonyítsa kiváló tudását. Arad sportközönsége hálás lehet a Gloria vezetőségének ezért a valóban nívós, igérvényű programért. A műsor szerint a Szeged FC első napi ellenfele a Gloria-CFR lesz, míg másnap a szegediekkel az AMTE veszi fel a küzdelmet.

O A TAC Jugoszláviában. A jugoszláviai vendégjárás revánsaképpen, a TAC látogat át a határon túlra. A temesvári együttes három nap alatt, három meccset fog játszani és pedig most szombaton Szabadkán a SAND ellen, másnap, vasárnap a ZsAK-kal veszi fel a küzdelmet, míg a hétfői mérkőzés a kikiindai ZsAK ellen fog lejátszódni.

O Ladomegue, a világhírű francia futó belépett a munkás sportszövetségbe, amely nem tartozik a nemzetközi atlétikai szövetség fennhatósága alá és világrekordkísérletre készül három- és ötezer méteres távokon.

O Döntő előtt az Angol-kupa. Szombaton játszották le az Angol-kupa két döntőjét. A Manchester City 3:2 arányban győzött a Derby County, az Everton 2:1 arányban a Westham United ellen. A döntő sorolás 29-én lesz.

Luchide javaslata: a sportbojkott visszavonása

Bucurestiből jelentik: A román-magyar sportbéke megkötését már elintézték dolognak veszik, mint ahogy a megkötés valóban már csak formaszabványok mulik, hogy utána ismét zavartalanul megindulhasson a magyar csapatok oktató vendégtájkának sorozata. Luchide Octav, az FRFA főtitkára, a Biroul Federal elé terjesztette jelentését és a Biroul Federal annak megtárgyalása után, a sportbojkott visszavonását kéri az Elnöki Tanácstól. Az Elnöki tanács, a Consiliul Federal, március 30-ikán ül össze, hogy pontot tegyen erre a rég húzódozó, kényes ügyre.

O Az NSE nyerte a Viola-kupát, a KAC a Schenker-kupát. Kolozsvárról jelentik: A KAC kard-kupaversenyét nagy mezőnyök indulása tette érdekessé. A junior vivók részére kiírt Viola-kupaversenyt az NSE csapata nyerte 17 ponttal, 2. MSE 4 pont, 3. KAC. Egyénileg Hoffmann (NSE) a győztes, 7 győzelemmel, 2. Salamon (NSE), 6 győzelemmel, 3. Kakucs (NSE), 5 győzelemmel. A szenior négyes csapatok részére kiírt Schenker-kupa küzdelmei reggel 3 órakor fejeződtek be. A KAC és NSE csapata holtversenyben végzett. A holtversenyt az NSE feladta a KAC-nak s így a rendező egyesület lett védője erre az évre a Schenker-kupának.

O Nemzeti Ligában játszanak a francia profi csapatok. Az eddigi két csoport 14 professzionista egyesületből Nemzeti Ligát alakítottak és ebben a szezonban nemzeti bajnokságot rendeznek az egyesített csoportok egyesületeinek részvételével.

Gyermekgyilkossággal vádolt

aradmegyei szabónő a törvényszék előtt

Gyermekgyilkossággal vádolva került ma az aradi törvényszék első szekciója elé Adóc Mária nadai szabónő, aki ellen az a vád merült fel, hogy az elmúlt év telén újszülött gyermekét megfojtotta. Vád alá helyezték Vultur Anna kisjenői születőnőt is, akit azzal gyanúsítottak, hogy segédkezett nyújtott. A mai tárgyaláson mindketten tagadták a terhükre rótt bűncselekményt. Az orvosi vélemény szerint a csecsemőt bakkézzel fojtották meg. Hosszas tanácskozás után, a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a két vádlottat.

tak, hogy segédkezett nyújtott. A mai tárgyaláson mindketten tagadták a terhükre rótt bűncselekményt. Az orvosi vélemény szerint a csecsemőt bakkézzel fojtották meg. Hosszas tanácskozás után, a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a két vádlottat.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Engedik az adóeltitkolók büntetését, ha önként jelentkeznek!

Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása — Módosítások az adótörvényekben — Aradon vagy Temesváron lesz-e a kerületi igazgatóság?

Az aradi pénzügyigazgatóságra ma érkezett meg a pénzügyminiszteriumból az adótörvényeket módosító új törvény, amely március 18-án lépett életbe. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályának vezetői azt közölték velünk, hogy az új törvény egyik legfontosabb pontja az, amely teljes büntetlenséget biztosít azoknak, akik 1928. január elsejétől bármilyen jövedelmüket is eltitkolták és ezután nem fizettek adót.

A büntetéstől való megszabadulás azonban csak úgy érhető el, ha az illetők jövő hónap 18-ig önként jelentkeznek a pénzügyigazgatóságon és őszintén elmondják, milyen be nem jelentett jövedelmek voltak öt évre visszamenőleg.

A pénzügyigazgatóság a bejelentés alkalmával jegyzőkönyvet vesz fel, amelynek alapján rendszeres adót vet ki és azt a jelentkező adózó három hónap alatt három egyenlő részletben is kifizetheti. Ha a pénzügyi hatóság által bevezetendő nyomozás kideríti, hogy az adóeltitkoló nem jelentkezett, akkor a törvényben előírt büntetést rójják ki. Tehát fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy jelentkezzenek azok, akik öt évre visszamenőleg nem fizettek adót összes jövedelmük után.

Egyébként az új törvény leszállítja a kisegyzisztenciák adóját, amely egyes esetekben 40—50 százalékos mérséklést is jelent. A legfontosabb rendelkezések közé tartozik az is, hogy a törvény fenntartja az új házak tíz évi adómentességét, további öt évi 75 százalékos és a következő öt évi 50 százalékos adókedvezményét. Ha a tulajdonos maga lakik az új

házban, akkor globális adót sem kell fizetnie. Az új bérházak százezer lejt meg nem haladó jövedelme adómentes.

A kereskedők és iparosok adótelebbezésénél újítás az, hogy a kereskedelmi és iparkamarák által a törvényszékhez beterjesztendő névsorból sorsolják ki a kamarák képviselőit, ellentétben az ezelőtti gyakorlattal, amikor egyenesen a kamarák delegálták képviselőiket. A kamara delegáltjai csak egy-egy hónapig működhetnek egyfolytában. Az adókiadásoknál alkalmazott hűtes könyvelők munkájára úgy intézkedik az új törvény, hogy a könyvelő egy ügyön egy napig is dolgozhat, tehát még alaposabban átvizsgálhatja a könyveket. Ehhez a munkához a jövőben több könyvelőt fognak alkalmazni, mint eddig. Ez a törvény tartalmazza azt is, hogy a pénzügyigazgatóságok kettéosztódtak. Az egyik rész a kivetéssel, a másik pedig az adóbehajtással foglalkozik és mindkét osztály élén egy-egy vezető főhivatalnok működik.

Végül megemlítjük, hogy a törvény a következő városokat jelöli ki a kilenc új kerületi igazgatóság székhelyéül: Bucuresti (és külön Ilfov megye), Brassó, Craiova, Csernovitz, Galac, Iasi, Kolozsvár és Temesvár. Néhány hónappal ezelőtt arról volt szó, hogy Aradon és nem Temesváron szervezik meg az egyik kerületi igazgatóságot, mert a vezérfelügyelőség székhelye — amelyhez 10 vármegye tartozik — Aradon van, tehát az itteni hivatali vezetőknek mindent el kellene követni, hogy Arad kapja meg ezt a fontos igazgatóságot.

Újabb erőteljes akció a CAPS ellen

Az aradkörnyéki fatermelők felirata a kormányhoz. Nem szabad az állami erdők kitermeléséből a magánvállalatokat kizárni!

Az Aradi Közlöny több cikkben foglalkozott az utóbbi hónapokban a Caps cégü erdőtermelő autonóm vállalattal, amely súlyos konkurrenciát okoz a magán-erdőkitermelők és fatermelők cégeknek. Rámutatunk arra, hogy a favállalatok vonakodnak a Bucurestiben és Kolozsváron székelő faszindikátusokba lépni, mert megfelelő állami erdőterületek kihasználására ugysem kapnak megbízást. Ezeket az erdőket úgy a 6-királyságban, mint Erdélyben csaknem kizárólag a Caps-nak adják kitermelés végett, mert a Caps is olyan autonóm intézmény, amelynek tiszta jövedelmét a lej stabilizálására felvett külföldi kölcsönök törlesztése céljából az állam lekötött a külföldi bankok számára. Ezt annakidején törvénybe is foglalták és a kormány ezért juttatja az állami erdők kitermelésének legnagyobb részét az autonóm erdőpénztárnak.

Az erdélyi, a regáti és különösen a bukovinai erdőtermelő cégek számos értekezleten tiltakoztak az ellen, hogy a kincstár őket kizárja az állami erdők kitermeléséből és emiatt sok régi nagy fakereskedő-cég kénytelen cser-

desen felszámolni, amiről lapunkban már megemlékeztünk. A súlyosan károsodó erdőtermelő vállalatok a földművelésügyi miniszterhez intézett memorandumaikban mindig azt hangsúlyozták, hogy egyik legfontosabb álláskereső a régi nagy erdőüzemek további működésének biztosítása. Azt is hangsúlyozták, hogy a Caps-óriási személyzettel, igen nagy rezsszível működik és olyan kevés tiszta jövedelmet produkál, amely a külföldi kölcsöntörlesztés szempontjából jelentéktelen és amelyért nem volna szabad a magánvállalatokat tönkretenni. Legutóbb az aradkörnyéki fatermelők is csatlakoztak az ország többi nagy favállalatainak mozgalmához és álláspontjukat terjedelmes memorandumba foglalták, amelyet Birtolon Aurel nemzeti-parasztpárti aradmegyei képviselő átnyújtott a kormánynak. Birtolon külön is hangsúlyozta a kérelem teljesítésének jogos és törvényes voltát. A képviselő biztató választ kapott, amely annál fontosabb, mert a most Budapesten folyó román-magyar kereskedelmi tárgyalások békés befejezése után nagyobb fakvantumokat lehet exportálni Magyarországra.

VICHY-ETAT TERMÉKEI

VICHY-ETAT SÓ Az ásványvízből kivont természetes só alkalikus víz készítésére.

VICHY-ETAT PASZTILLÁK 2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést.

VICHY-ETAT TABLETTÁK Az emésztés elősegítésére szolgáló szilvíz otthoni készítésére.

Ovakodjunk az utáztatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein Bukaresti, Str. Campineanu 20.

= Az új házak után községi illetékek fizetendők. Tudvalevően az új házak tíz évig mentesek az állami, a városi, megyei és a községi illetékek alól. Az 1929. évi adótörvény 17. szakasza biztosítja ezt az illetékmentességet, tekintet nélkül arra, hogy a város ad-e valamilyen ellenszolgáltatást ezekért az illetékekért, vagy sem. Több itélőtábla olyan álláspontra helyezkedett, hogy az új házak nem mentesek a városi illetékek, — pl. a szemétdíj, a köztisztasági, stb. — alól, ha a város valamilyen ellenszolgáltatást ad azokért. A Semmitőszék III. osztálya e kérdésben elvi döntést hozott és kimondta, hogy az új házak után mindazokat a városi illetékeket kell fizetni, amelyekért a város valamilyen ellenszolgáltatást ad. A döntésnek visszaható ereje van, tehát az évekkel ezelőtt épített házak tulajdonosain az illetékek behajthatók.

= Kedvezményes vasuti tarifa a vetőmagszállításra. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közli, hogy a tavaszi vetőmagszállításra vonatkozólag április 30-ig vasuti tarifakedvezményt léptet életbe. A kedvezmény megfelel a kiviteli tarifa engedményének. A CFR azonban feltételként szabja meg, hogy a vetőmagvat termelőnek kell megkapnia és be kell mutatnia a mezőgazdasági szindikátus igazolványát.

= Revízió alá veszik a tejárakat. A pernyával tejtermelő gazdák küldöttségileg kérték Aradváros vezetőségét, hogy a tej maximális árait vedékeire, Botioc dr. polgármester megígérte, hogy a tejárakat újra tárgyalás alá veszik.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

„Hová a sok tejjel?”

Ezen kérdés mezőgazdánk soraiból gyakran felvetődik.

Ezzel kapcsolatban vagyunk bátrak a következő felvilágosítással szolgálni:

A tej, ezen legegészségesebb tápszer, aránylag igen kevés fogyasztóra talál. A gazda tehát kémszerhelyzetében a tejet saját háztartásában fogyasztja el, főképpen a régen oly kedvelt tejeskávé helyett.

Csakhogy ha a tejet huzamosabb ideig tisztán isszák, azt úgy a gyermekek, mint felnőttek is megunják. Ez különben régi igazság.

Mert ez így van, bátrak vagyunk gazdáinknak, valamint asszonyainknak egy igen egyszerű és olcsó eljárást ajánlani, melynek alkalmazása által a tejet nemcsak ízletesebbé, hanem könnyebben emészthetővé is lehet tenni.

Ez a

„VALÓDI FRANCK” kávékészítő

hozzáadása.

Kériük, kíséreljék meg a következő egyszerű főzési utasítás alapján:

1 liter, a forrásig melegített tejebe 1—2 evőkanálnyi

„VALÓDI FRANCK”-ot morzsolunk, miután állandó keverés mellett néhányszor felforr. óvatosan leszűrjük.

Uymódon készül a

„TEJES FRANCK”

egy kitünően ízletes, gyermekek, valamint felnőtteknél is egyformán kedvelt kávéital.

A tej célszerű és hasznos felhasználására tehát itt nagyszerű alkalom nyílik.

A

„TEJES FRANCK”

cukor nélkül is nagyon ízletes. Ebben rejlik nagy olcsósága és takarékosága egyaránt.

Viszont melyik háziasszony nem akarna ma takarékoskodni és mégis, egy kitünő reggeli-uzsonna-, avagy vacsorakávé a család asztalára helyezni?

HEINRICH FRANCK SOEHNE S. A. R.
BUCURESTI—BRASOV.

2 méteres acél mérőszalagot darabonként 50.— **Kálmán A.** Kereskedelmi és Ipari R.-T., Arad lejért szállít:

KÖNYVEK

Wagner Lilla: „A császár leánya“. Róma történetének egyik legizgatóbb fejezete, a tavaly megjelent nagyszerű „Julia“ folytatása. Ára füzve 180 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs. Lepagenál: Kolozsvár.

Szerelmem és tragédiám. Az utolsó orosz cári pár életének és halálának emberi és történelmi titkai, rejtelmek. Az Atheneum memoár-sorozatában: 300 oldal, 25 képpel 72 lej mindenütt, vagy Lepagenál: Kolozsvár. Kérje a sorozat jegyzékét.

Gino Rocca: „Az orkán“. Két kötet. A háború és léha szerelmek poklát átszenvedett ifjúság vergődéseinek monumentális regénye, amelynek hatalmasan kicsengő, vigasztaló végső akkordja az, hogy az orkán tisztító tüzén átjutott fiataloknak nem szabad elcsüggednie, hanem emelt fővel, friss reménnyel kell szembenéznie a mai élet kegyetlen problémáival. Ára: füzve 192 lej, kötve 252 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs. Lepagenál: Kolozsvár.

Hegedüs Loránt: „Gróf Széchenyi István regénye és éjszakája“. Az a Széchenyi, aki Hegedüs Loránt könyvéből oly megdöbbentő életszerűséggel lép előnk, sokban különbözik a köztudatban élő szobor-alaktól. Száz és száz tiika lepereg le előttünk, amelyet egyrészt csak újabban bányásztak ki titkos levéltárakból, másrészt az író költői intuíciója fedezett fel. Az írónak az a hipotézise, hogy Széchenyi István nem volt örül, s hogy teljesen világos ésszel s egy tragikus helyzet megoldásaként ölte meg magát. A hatalmas kötet gazdag illusztrációkkal az Atheneumnál jelent meg s ára 132 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs. Lepagenál: Kolozsvár.

Móricz Zsigmond: „Esz-leső társaság“. Móricz Zsigmond minden művével újabb magaslatoakra emelkedik, nagyszerű leíró ereje, emberábrázoló képessége a legkövetesebb fokot érte el, a legközvetlenebbül szivhatjuk magunkba írásaiból a magyar élet igazi lévét. Remek novelláskötetében, az „Esz-leső társaság“-ban végső és veszélyes ösztönök kergetik a remekbe faragott történetek embereit. „Esz-leső társaság“ című könyve örvendetes ajándék mindnyájunk számára. A csinos kiállítású, testes kötet az Atheneum kiadásában jelent meg, megjelenéskor ára füzve 190 lej volt, most árszállításban 134 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Cluj. Kérje az Atheneum árszállítási akció nagy jegyzékét.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, MÁRCIUS 22.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 19:25: Rádiózenekar. 20:40: Gramofon. 21: Vasileu Maxim talemstje. 21:20: Delavrancea Cella zongorajátéka. 22:05: Theodorescu hegedűművész játéka. 22:35: Tánczene. — Budapest I. 10:15: Virány László szalonzenekara. 1: Déli harangszó. 1:05: Házikvintett. 4:30: A rádió diákfelőrája. 5: „A tribun utja“. 6: Balázs-jazz. 6:50: Olasz nyelvoktatás. 7:20: Odeon gramofonlemezek. 8:25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Denevér“. Operett 3 felvonásban. Zenejét szerezte: Strauss János. Majd: Csorba Gyula és cigányzenekara a Britannia-szállóból. — Bécs. 12:30: Szórakoztató zene. 13:40: Gramofon. 14:10: Gramofon. 16:20: Dalok. 18: Szórakoztató zene. 21: Tarka est. 22:35: Zenei költemények. 23: Szórakoztató zene. — Belgrad. 12: Gramofon. 12:20: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 16: Gramofon. 16:30: Tambura-négyes. 17: Gramofon. 17:30: Népdalok. 20:45: Rádiózenekar. 21:45: Hangjáték. 22:15: Novák: Ötös. — Heilsberg. 7:35: Gramofon. 12:30: Rádiózenekar. 14:05: Gramofon. 17:30: Rádiózenekar. 22: Zenekari verseny. 23:40: Tánczene Berlinből. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 17:10: Rádiózenekar. — Leipzig. 7:35: Hangverseny. 13: Hangverseny. 14:15: Gramofon. 20:15: Karének. 21:15: Muskétások címen vidám katonaműsor. 23:30: Szimfonikus hangverseny. — Milano. 17:30: Rádiózenekar. 18: Szólíták: 20: Gramofon. 20:30: Gramofon. 20:35: Kávéházi zene. Utána: Tánczene. — Mor. Ostrava. 11:10: Rádiózenekar. 12: Gramofon. 19:10: Gramofon. 19:25: Csellóverseny zongorakísérettel. Róma. 13: Könnyű zene. 18:30: Kamarazene. 20:10: Gramofon. 21: Gramofon. 21:45: Közvetítés valamennyi színházból. — Svájc. Aleman adó. 16:30: Kis rádiózenekar. 18: Gramofon. 20:45: Svájci zeneművek. 22:30: Tánczene. — Varsó. 13:10: Gramofon. 17: Gramofon. 18: Paderewski zongorázik és Elman hegedül. gramofon. 19:25: Könnyű zene. 21: A tavaszról szóló zeneművek.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 26.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Dinicu-zenekar. Könnyű és román zene. 19:25: Dinicu-zenekar. 20:40: Puccini: Manon Lescaut című operája gramofonon. — Budapest I. 10:15: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 1: Déli harangszó. 1:05: Durium gramofonlemezek. 5: „Kárpátaljai népszokások“. 6: A hasznosabb baromfi-fajták ismertetése. 6:30: Az Országos Pázmány Egyesület irodalmi délutánya. 8: Dr. Kárpáthy Ernő gitárestje. 8:30: „A vers-szavaltásról és előadásról“. Dr. Berzeviczy Albert előadása. 9: A bécsi rádióállomás műsornak közvetítése. — Utána: Bura Sándor és cigányzenekara. 12:15: Megyeri Gyula jazz-zenekara a Dunapalota-szállóból. Horváth Ernő énekszámaival. Bécs. 12:30: Szórakoztató zene. 13:40: Gramofon. 16:20: Korszerű zeneszerzők zongoraművei. 16:45: Gyermekdalok. 18: Gramofon. 20:25: Egy észak- ausztriai fonóban, zenés egybeállítás. 21:05: Zenekari hangverseny szólólistákkal. 23: Jazz. — Belgrad. 12: Gramofon. 12:20: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 17: Rádiózenekar. 20: Gramofon. 20:30: Népdalok. — Brünn. 20:25: Lévay Gyula cimbalomművész játéka. — Hilversum. 23:40: Kovács Lajos és zenekara. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Slavia-zenekar hangversenye. 14:35: Gramofon. 17:10: Gramofon. 20:10: Gramofon. 22: Rádiózenekar. — Leipzig. 7:35: Hangverseny. 13: Gramofon. 17: Szórakoztató zene. 21: Bruckner-hangverseny. — Mor. Ostrava. 11:10: Falusi fuvószenek. 12: Gramofon. 22: Rádiózenekar. 23:15: Gramofon. — Róma. 14: Tréfás előadás. Rádiózenekar Milanoból. 18:30: Szórakoztató zene olasz szerzőktől. 21:15: Gramofon. 21:45: Szimfonikus hangverseny. Vezényel: Santarelli. — Svájc. Aleman adó. 17: Szórakoztató zene. 18: Gramofon. 21: Spanyol lantnégyes. 22:25: Wagner: Parsifal című operájának részleges közvetítése Genfből. — Varsó. 13:35: A filharmonikusok ifjúsági hangversenye. 16:25: Gramofon. 16:50: Gramofon. 18: Cornet énekesnő hangversenye. 19:20: Könnyű zene. Utána tánczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

PILISINÉ

kozmetikai szalonját
a Verbos-házba, a Minorita templommal szemben

helyezte át.

Modern szépségápolás, mindenemű szépséghibák szakszerű eltüntetése. — WEINFELD SANDORNE közreműködésével.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

JÓ ÁLLAPOTBAN levő írógép eladó. Cím: Ioan Bumb, Strada Gheorghe Popa No. 4. 1010

UNDERWOOD ÍRÓGÉP. Biedermayer kredenc. komplett uriszoba háló. ebédlő. szalon. konyha berendezése. zongorák. fotelok. faragott garnitúrák. fall vitrinek. komód. ággyterítők. storeek. perzsaszőnyeg. perzsakabát. férfiruha. ezüst és porcellán dísz tárgyak. utazó bundák. festmények. porszivacsok stb. eladók SALGONÉ bizományi üzlete. Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca.) euman palota. 1000

FOTEL (nappal), éjjel ágy egész modera, nagyon olcsón, sürgősen eladó. Comisio biz. üzlet Dacia kávéház mellett.

Tavaszi ruhákat, kabátokat legszebben fest, tisztít, valamint gallérokat legolcsóbban fonyez 513

KNAPP

v. Weitzer-u. 11. modernül berendezett váll. iroda v. Magyar-u. 10.

KERESK Zeis-prizmas látászövet, ASVANYGYÜJTEMÉNY TI KESZPÉNZÉRT VESZÉK hálóberendezéseket, fotelokat, schelonokat, szőnyegeket, fogaranyat, ezüsttárgyakat, antik órákat, szőnyegeket. — KERESK megbízom részére márkás festményt, antik foteloka, márkás porcellánokat, ebédlő-perzsaszőnyegeket, összekötő szőnyegot stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

MACULATURA-papír 5 keres csomagokban igen olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadó-jában. 500

Copyng office: leíró, sok-szorosító iroda. — írógépen készült körlevelek hatásosak SZEGLÜ írógépüzlet a főpostával szemben. — Telefon 111.

Hirdessen a 49 éve fennálló „Aradi Közlöny“-ben

ÜZLETÉK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Beraktározás

elsőrangú helyen butor és egyéb ingóságok csekély díjazás mellett biz- 859 tos elhelyezést nyernek. Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca) 9—11

HALÓSZOBÁK új és használt állapotban 8500 lejtől. Ebédlők, modern uriszobák 7800 (új), Schöberl, Iróasztal 850, Singer varrógépek 900, Előszobafal 850, Garderőbútorok, konyhabútorok 850, Garnitúrák 1000. Ezüstöt, aranyat, briliánt, szőnyegeket keresünk sürgősen készpénzért.

ZALOGTÁRGYAKRA a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Városi zálogház folyósítja. Az évi kamat csak 18 százalék, az eddigi 24 százalék helyett. Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk. Ne fizessen sohol többet 18 százaléknál.

„COMISIO“ biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. (Dacia mellett.)